

KRISLAI

Bazaras Buvo Puikus.
18-toji Konferencija.
Reikia Turėti Kunigiškos
Akys.
1,420 Angliakasių...
M. Rakosio Padėkos Žodis.
Rašo R. Mizara.

Metinis dienraščio "Laisvės" bazaras šiemet visais atžvilgiais buvo pasekmingas, puikus. Apsilankė daug žmonių, kurių nuotaka buvo gera, entuziastiška. Visa eilė mūsų prietelių lietuvių biznierių suaukojo bazarui daug vertingų dovanų.

Vadinasi, šis bazaras dar kartą uždavė smūgį visiems tiems, kurie skeibia mūsų dienraščiui boikotą. Nusibokotuos tie žmonės patys save, nusibokotuos jie moraliai ir materialiai.

18-toji Visasąjunginės Komunistų Partijos konferencija, kurios sesijos šiuo metu vyksta Maskvoje, dar kartą parodo tą milžinišką skirtumą tarp socializmo ir kapitalizmo pasaulių.

Bile kapitalistinėje šalyje šandien suvažiuavę valdančiosios partijos žmonės į konferenciją, tariasi, kalbasi apie karą, apie naikinimą.

Na, o Maskvos konferencijon suvažiuavę iš visų respublikų atstovai labai rimtai tariasi, kaip pagerinti važiuotę (transportą), kaip padidinti gamybą, kaip artimiausiuoju laiku pralenkti pačias pažangiausias kapitalistines šalis!

Kapitalistinis pasaulis šandien yra užimtas naikybą, o socialistinis pasaulis yra užimtas kūryba!

Kunigų "Draugas" rašo: "Dabar visos lietuviškos knygos (Lietuvoje) deginamos, naikinamos."

Mes pasakysime: reikia turėti kunigiškas akis, kad šitaip meluoti!

Mainierių unijos organas praneša, kad per pėreitus (1940) metus žuvo 1,420 angliakasių. Jie žuvo bedirbdami, angliakasyklose.

Taigi 1940 metais angliakasyklų nelaimėse 342 asmenimis žuvo daugiau, kaip 1939 metais. Vadinasi, angliakasyklų nelaimės daugėja. O jos daugėja todėl, kad samdytojai, angliakasyklų savininkai, nesirūpina apsaugoti darbuotojus. Kas jiems darbininko sveikata arba gyvybė!

Bet ilgai taip būti negalės.

Prieš eilę metų pažangieji Amerikos darbininkai labai energingai vedė kovą už išlaisvinimą žymiojo Vengrijos liaudies vado, Mathias Rakosio. Tuomet Vengrijos fašistinė vyriausybė jį buvo pasiruošusi nugalabinti.

Matydama tuos milžiniškus pasaulio žmonių protestus, Vengrijos valdžia Rakosio nežadė, bet nusmerkė visam amžui kalėti.

Tai buvo 1925 metais.

Būdamas kalėjime, Rakosi nežinojo, kad New Yorke, Čikagoje ir kituose miestuose masės amerikinių darbininkų taip entuziastiškai už jį kovojo.

Gal Rakosi būtų kalėjime ir numiręs, jei ne Sovietų Sąjungos vyriausybė, padariusi didelį spaudimą į Budapeštą valdžią. Na, ir dėka tam Rakosi yra laisvas. Jis gyvena Sovietų Sąjungoj.

Tik dabar jis pradėjo pamatyti, kiek daug Amerikos proletariatas už jį kovojo. Ir dabar Rakosi prisitūnę mūsų krašto darbininkams padėkos žodį ir sveikinimus.

Podraug, Rakosi primena, kad dar tebesėdi kalėjimuose Thaelmanas, Prestes, ir tūkstančiai kitų buržuaziniuose kraštuose kovojotų už darbo žmonių reikalus. Jų negalime apleisti, negalime juos pa-

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 42

LAISVĖS

ANTRASAS: 427 LORIMER STREET

Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Vasario (Feb.) 19, 1941

Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXI. Dienraščio XXIII.

Roosevelto Senatoriai Perša ir Karą, Ne Tik Bilių 1776

Senatoriai Austin, Pepper ir kt. Remėjai Roosevelto Plano Šaukia Ameriką Karan už "Kriksčionybę, už Angliją". Visi Tinkami Amerikos Orlaiviai Esą Pervesti Angliam.

Washington. — Senatoriai Wheeler, Bone, Taft ir kiti priešrinkai prez. Rooseveltui sumanymo 1776 nurodę, jog tas sumanymas siūlo prezidentui diktatorišką karinę galią; ir jeigu senatas jį priims, tai prezidentas pats vienas galės įvelti Jungtines Valstijas į karą, sauališka begelbėdamas Angliją.

I tai atsiliepė eilė valdiškų senatorių, karštai remdami Roosevelto politiką.

Būsiąs Aprėžtas Maistas Žmonėm Amerikoje, Sako Rooseveltienė

Washington. — Prez. Rooseveltas žmona davė šitokius patarimus amerikiečiams: Nepirkt naujų automobilių nei aliumino indų virtuvėms; tai fabrikai galės pagaminti daugiau karo reikmenų, o tas aliuminas bus panaudotas kariniams orlaiviams ir kitiems pabūklams. Tuo tarpu, girdi, atliekamais pinigais pirkite valdžios bonus.

"Iš anksto pripraskite diržų suveržt sau pilvą," ragino Rooseveltienė. Nes valdžia galės aprėžt tūlų maisto dalykų vartojimą Amerikoje.

IS DARBO LAUKO

Baltimore, Md. — Streikuoją darbininkai Baltimore Sugar Refinery (cukraus fabrikas). Suvažiuavę atstovai nuo Amerikos Darbo Federacijos ir CIO cukraus darbininkų unijų nutarė išvien remt Baltimore's cukrinių streiką piniginiai ir dvasiniai.

Streikieriai reikalauja pridėti algos ir pagerinti kai kurių darbo sąlygas.

Bridgeport, Conn. — Lokalas CIO Elektrininkų, Radio Darbininkų ir Mašinistų Unijos reikalauja pridėti po dešimtuką algos per valandą visiem darbininkams Casco korporacijos fabrike; užmokėti vieno mėnesio algą kiekvienam, kuris imamas į kariuomenę, ir pripažinti darbininkų darbe nuo seniau dirbusiems darbininkams. Jei fabrikantai nepatenkins šių reikalavimų, tai nutarta streikuoti.

Podraug, Rakosi primena, kad dar tebesėdi kalėjimuose Thaelmanas, Prestes, ir tūkstančiai kitų buržuaziniuose kraštuose kovojotų už darbo žmonių reikalus. Jų negalime apleisti, negalime juos pa-

Senatorių Pepper dviem atvejais pranašavo, kad Amerika eis karan, idant sumušt vokiečius. Sako: "Ar kas vadina šį (Roosevelto) bilių kariniu ar ne, Amerika vis tiek neleis Hitleriui sumušt Anglijos. Jeigu šis sumanymas neišgelbės Anglijos, Amerika vis tiek išgelbės ją."

"Tad kodėl jūs stačiai nepaskelbiate karą Vokietijai?" užklauskė republikonas senatorius Taftas, vienas iš biliaus 1776 priešu.

Senatorius Barkley, rooseveltininkų vadas, atsakė, jog nereikia, kad Amerika skelbtų karą: "Mes ir be karo paskelbimo pasieksime tą patį tikslą."

Senatorius Bone reikalavo uždraust Amerikos karo laivais lydėti prekinius laivus su kroviniiais į Angliją. I tai sen. Austin atšovė, kad prezidentas, kaip vyriausias laivyno komandierius, "gali siųst Amerikos karo laivus, kur tik jis nori, nežiūrint, ką mes čia šnekėtume."

Francijos Pavyzdys

Senatorius B. K. Wheeler nurodė, kas atsitiko, kuomet Francijos seimas "davė pilną galią savo ministeriui pirmininkui Daladier'ui: po to Daladier'as įvedė Franciją į karą su Vokietija. Ar prez. Rooseveltas nepadarys tokio pat žingsnio, jeigu jam bus duota tokia galia, kaip Daladier'ui Francijoje?"

Sen. Wheeler, be kitko, pareiškė, kad Amerika stato ir perveda Anglijai naujo višiausius karo orlaivius, o "pačios Jungtinės Valstijos dabar neturi nei vieno tokio orlaivio, kuris tikėtų šandieniniam karui užsienyje."

Japonai Šiuosios I Taikytos

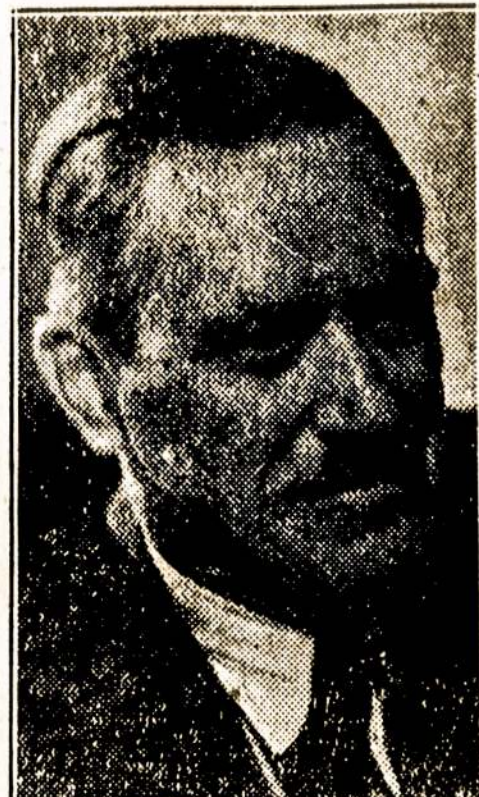
Tokio, vas. 18. — Japonija peršasi į tarpininkes taikai daryt tarp Anglijos ir Vokietijos. Japonų spauda pakartoja, kad Japonija turi "gyviausią reikalą". Pietinėse Jūrose, taigi ir Holandų Rytinėje Indijoje.

ORAS. — Ši trečiadienį giedra ir šalta.

Vengrų "Kultūros" Sutartis su Bulgarija

SOFIJA. — Atvažiavo Vengrijos švietimo ministris Valentin Homan su kiais pasiuntiniais į Sofiją, Bulgarijos sostinę. Juos stotyje pasitiko bulgarų ministris pirmininkas Bogdan Filoff ir kiti aukšti valdininkai. Susirinkus bulgarų minia sveikino svečius iš Vengrijos.

Vengrai pasirašys "kultūrinę" sutartį su Bulgarija.



EARL BROWDER

BROWDER NUTEISTAS KAIP KARO PRIEŠAS, SAKO KOMITETAS

Washington. — Jungtinių Valstijų Aukščiausias Teismas vienbalsiai atmetė apeliaciją Earlo R. Browderio, generalio Komunistų Partijos sekretoriaus, ir užtvirtino sunkią bausmę, kurią pernai federalis New Yorko apskrities teismas skyrė Browderiui, sako, už peržengimą įstatymo dėl užsieniečių pasportų. Tuo būdu Aukščiausias Teismas užgyrė keturis metus kalėjimo Browderiui ir du tūkstančius dolerių pinigines baudas.

Daugiau Lietuvių Gelbėja Ispanijos Kovotojus

Komitetas surinkimui \$600 aukų tarp lietuvių, kad būtų galima pasiųsti laivą ir parvežti į Meksiką 450 Ispanijos kovotojų, praneša, kad jis gavo daugiau tam aukų.

J. Webra iš Serantono prisiuntė prielankų laišką ir \$1 auką. Juozas Daubaras iš Athol rašo, kad serga, bet vis vien tam reikalui prisiuntė \$2 auką. K. Dzevečka ir K. Tamošiūnas paaukojo po \$1. Ačiū už aukas.

LOTYŲ AMERIKIEČIAI ŽADA SUKELT \$75,000 GELBĖJIMO LAIVUI

New York. — Darbininkų ir pažangųjų organizacijų iš Kubos, Peru, Meksikos ir kitų Lotyniškos Amerikos kraštų pasižadėjo artimiausiomis dienomis sukelt \$75,000 laivui "Loven", kad jis vasario 27 d. galėtų iš New Yorko išplaukti gelbėti Ispanijos respublikiečius, gabant juos iš Francijos koncentracijos stovyklų į Meksiką.

Tos Lotynų Amerikos organizacijos ir veteranai amerikų Abrahamo Lincolno Brigados pasiuntė protesto telegramas Anglijai ir jos ambasadoriui Washingtone, kad Anglija uždraudžia tam laivui apsisist bent kokioje anglių prielaukoje ir pasiimt iš ten kuro bei kitokių reikmenų. Reikalauja atšaukt šį uždraudimą.

Anglai Grasina Bulgaram

Sofija, Bulgarija, vas. 18. — Anglija persergėjo Bulgarija, kad jei bulgarų valdžia leis per savo žemę maršuoti vokiečiam prieš Graikiją, tai Anglija pradės karo veiksmus prieš Bulgariją.

Turkijos - Bulgarijos Sutartis tai Smūgis Anglam ir Graikam

Draugiškumo Sutartis Tarp Bulgarijos ir Turkijos Yra Vokiečių Laimėjimas; Turkija Nekariaus prieš Vokiečius, Jeigu Jie Briasis per Bulgariją prieš Graikiją

London, vas. 18. — Šiandien vokiečių-italų laimėjimas. Anglai neoficialiai žiūri į tą sutartį kaip į skaudų smūgį užimt graikų prielaukos miestą Saloniką ir atkirst visą Graikijos ruožą į rytus nuo to miesto. Tai toks būsiąs vaisius padarytos vakar sutarties tarp Bulgarijos ir Turkijos.

Sofija, Bulgarija. — Bulgarijų valdžia pasirašė nepuolimo - nekariavimo ir "amžino draugiškumo" sutartį su Turkija.

Bulgarija ir Turkija pasizada "niekada nedaryt užpuolimo veiksmų viena prieš kitą," "kelt tarpsavinį pasitikėjimą ir plėtot prekybą" tarp vienos ir antros šalies.

Bet, girdi, ši sutartis "nepaliečia pareigų, kurias viena ir antra šalis turi atlikti pagal sutartis su kitomis valstybėmis."

TURKIJA APEINA SAVO SUTARTIS SU ANGLIJA IR GRAIKIJA

Turkija buvo pirmiau padarius tarpusavio pagalbos sutartį su Anglija, ir anglai laikė turkus stipriausiais savo talkininkais Artimuose Rytuose. Bet dabartinė sutartis tarp Turkijos ir Bulgarijos reiškia, kad turkai nepakels ginklo prieš Vokietiją, jeigu vokiečiai susilaikys nuo tiesioginių karo veiksmų prieš pačią Turkiją. O dar neseniai turkų spauda ir valdininkai grumojo Vokietijai karu, jei vokiečių armija žygiuos per Bulgariją prieš Graikiją. Turkijos valdžia nuo pirmiau turėjo tarpusavio pagalbos sutartis su Graikija ir Anglija.

Numato Jugoslavijos Sutartį su Bulgarija

Sofija, vas. 18. — Iš patikimų šaltinių patirta, jog neužilgo bus padaryta panaši nekariavimo ir draugiškumo sutartis tarp Jugoslavijos ir Bulgarijos kaip tarp Turkijos ir Bulgarijos.

VOKIEČIAI VĖL PAKIŠO ANGLIJAI KOJĄ BALKANUOSE

London, vas. 18. — Įvairių kraštų diplomatai sako, kad nepuolimo ir draugiškumo sutartis tarp Bulgarijos ir Turkijos.

Ottawa, Canada. — Kanados ministeris pirmininkas išpėjo, kad Japonija net po kelių dienų jau gal pradės atakuoti anglius Toluose Rytuose.

Prašome visų "Laisvės" skaitytojų gauti nors po vieną naują skaitytoją savo dienraščiui.

jos ir Turkijos tai didelis diplomatai supranta, kad vokiečių armija greitai laiku maršuos per Bulgariją užimt graikų prielaukos miestą Saloniką ir atkirst visą Graikijos ruožą į rytus nuo to miesto. Tai toks būsiąs vaisius padarytos vakar sutarties tarp Bulgarijos ir Turkijos.

Bulgarijos ir Turkijos politikai įsitikinę, kad Sovietų Sąjunga nesikiš į tai, kas įvyks tarp Vokietijos, Bulgarijos ir Graikijos.

Svarsto Nustatymą Sienos tarp Lietuvos ir Vokietijos

Maskva. — Atvyko rubėžinė vokiečių komisija. Jie tariasi su Sovietų vyriausybe apie tikrą ir pastovų sienos nužymėjimą tarp Vokietijos ir Tarybų Lietuvos.

Roosevelt Jau Ruošia Mašiną Karo Įstatui Vykdyt

Washington. — Prez. Rooseveltas taip įsitikinęs, jog senatas priims karinį jo sumanymą 1776 dėl visuotinės pagalbos Anglijai, kad Rooseveltas jau ruošia valdžios mašiną tam sumanymui vykdyti.

Šiuo tikslu prezidentas tarėsi su H. L. Hopkinsu, iš Anglijos sugrįžusiu savo asmeniškų atstovu, ir su svarbiausiais ministeriais.

ORO BOMBA UZMUSE 12 ANGLŲ SLEPTUVEJE

London, vas. 18. — Vokiečių orlaiviai numetė šimtus sprogdinančių ir ugninių bombų į Londoną ir kitus Anglijos miestus. Viena vokiečių bomba suardė slėptuvę Londone ir užmušė dvyliką, gal daugiau, buvusių joje žmonių. Daugelį sužeidė. Bent 8 žmonės žuvo namuose, kuriuos suardė vokiečių oro bombos.

Anglai nušovė žemyn 4 vokiečių orlaivius.

NAZIAI SAKO GRAIKAM TAIKYTIS SU ITALAIS

Sofija, Bulgarija, vas. 18. — Neoficialiai pranešama, kad Vokietija patarė Graikijai taikytis su Italija.

London, vas. 18. — Skaičiuojama, jog vokiečiai jau priruošė 75,000 armijos siųst per Bulgariją prieš Graikiją, jei graikai nesitaisys su Italija.

Washington. — Amerikos valdžia svarsto sudaryt didelį maisto fondą Anglijai.

LAISVE

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK

Tel. Stagg 2-3878

President
Secretary-Treasurer
EditorJos. Kalrys
J. Gaslunas
Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$5.50
United States, six months	\$3.00
Brooklyn, N. Y., per year	\$6.00
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.25
Foreign countries, per year	\$8.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, per year	\$5.50
Canada and Brazil, six months	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Harry Bridges ir Vėl Teisiamas

Jungtinių Valstijų prokuroras Jackson įsakė pradėti naujus tyrimėjimus—savotišką teismą,—gabiąjam CIO vadui Ramiojo Vandenyno pakraštyje, Harry Bridges.

Visai neseniai tas pats Bridges buvo persekiotas. Jam buvo paskirtas specialus teismas, kuriam vadovavo žymusis juristas Landis, iš Harvardo universiteto. Valdžios šnipams rūpėjo tuomet Bridgesą išdeportuoti. O kad išdeportuoti, tai reikėjo įrodyti, kad jis esąs USA Komunistų Partijos narys.

Ko valdžios atstovai nedarė, jie to įrodyti negalėjo. Buvo sukvietos tamsiausios jėgos prieš darbininkų vadą, bet jas Bridgesas gynėjai mokojo gražiai numaskuoti kaip vagišius, kriminalistus.

Tyrinėjimas pasibaigė tuo, kad juristas Landis paskelbė, jog nėra nei jokių rimtų įrodymų, rišančių Bridgesą su Komunistų Partija.

Ir visas dalykas buvo numestas į šalį. Bet štai dabar vėl krašto prokuroras įsakė Bridgesą areštuoti. Jis padedamas po kaučija ir greitu laiku bus pradėta daryti nauji tyrimėjimai,—šiuo sykiu jau su „naujais įrodymais.“

Kam tas viskas? Tam, kad užduoti smūgį kovingam unijistiniam judėjimui Kalifornijoje. Tam, kad pakirsti organizuotų darbininkų at-

sparumą šiuo kritiškuoju visam kraštui momentu.

Samdytojai gudrūs. Jie moka savo reikalus ginti. Jie moka pažinti savo priešus ir savo draugus. Prieš savo priešus jie nesigaili pavartoti pačių aštriausių priemonių. O kadangi Harry Bridges kaip tik ir pasirodė esąs samdytojų veikliu ir dideliu priešu, tai jie ir bando jį persekioti ir persekioti be paliovos.

Žmonės Atjaucia Svarbų Reikalą

Reikia su džiaugsmu konstatuoti tą faktą, kad Amerikos lietuvių visuomenėje Ispanijos liaudies padėtis yra pilniausiai įvertinama. Štai, tik prieš kelias dienas buvo atsiųsta į darbininkiską visuomenę su prašymu paaukoti pasiuntimui laivą į Franciją liaudiškiems ispanų belaisviams parvežti į Meksiką. Buvo nurodyta, kad lietuviams kvota yra \$600, kad jie turi būti surinkti prieš vasario mėn. 25 d., ir tt.

Ir štai tik viename Brooklyne lietuviai darbininkai ir biznierių per porą-trejetą dienų sumetė virš \$100. Jei mūsų veiklę darbuotojai tik pasidarys kitose kolonijose—rezultatai bus dar džiugingesni.

O pasidaryti reikia. Klausimas svarbus.

Ispanijos liaudies gynėjų priešai visokias skerspaines daro, kad pakenkti šiam gelbėjimo darbui. Net ir Strazdo-Stilsono laikraštis Brooklyne liežuvį iškišo prieš šį darbą. Girdi, „tas laivas tėra naujos rūsies komunistų šmugelis.“

Priešai gali sakyti, ką tik jie nori. Su jais argumentuoti rimtai niekas nei nebando. Ir tą pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė puikiai žino.

Nepaisant visokių žaunų, liejamų iš skirtingų liogierių, lojalistų gelbėjimo darbas yra varomas pirmyn. Kaip jau sakytą, laivas „Lovcen“ yra nusamdytas—rankpinigiai duoti. Pereitą penktadienį į laivą buvo sukvietta spaudos ir organizacijų atstovai—iš viso per 100 žmonių. Jie apžiūrėjo laivą, padarė savo patikrinimus ir gerai žino, kad viskas, ką lojalistų priešai skelbia—melas.

Mes neprivalome liautis dirbę. Reikia parinkti aukų tuojau ir jas siųsti: D. M. Šolomskas, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Mes privalome išpildyti pasibūrę kvotą—\$600,—artimiausiu laiku.

susijungę su Turkija ir stojo Austrijos-Vengrijos pusėn. Bulgarija ir ši karą pralaimėjo ir dar daugiau buvo apkarpyta, nes tada nuo jos atėmė Dedač-Agač provinciją ir perdavė Graikijai.

Bulgarijos Karo Jėgos

Pergalėtojai Bulgarijai padiktavo Neuilly miestelyje taiką, kur uždraudė Bulgarijai laikyti karo orlaivius, tankus, karo laivus ir armijos kiekį nustatė nedidesnį, kaip 30,000 vyrų. 1934 metais Bulgarijos laivaudis buvo sukilus prieš savo šalies ir užsienio išnaudotojus, bet buvo žiauriai nuslopinta. Nuo to laiko darbininkų judėjimas yra labai persekiojamas.

Kada keli metai atgal pradėjo braškėti Versalės sutarties punktai prieš Vokietiją, tai ir Bulgarija pasinaudojo ta proga ir likvidavo Neuilly sutartį.

Kada 1939 metais prasidėjo Antras Pasaulinis Karas, tai Bulgarija pakėlė savo armiją nuo 50,000 iki 350,000 oficerių ir vyrų. Jos lavinti rezervai yra apie 400,000, taip, kad ji gali po ginklu pašaukti virš 700,000 vyrų.

Bulgarijos armija yra neblogai ginkluota. Bet, aišku, kad ji negalėtų atsilaikyti prieš Vokietijos armijos užgulumą. Kada šis Antras Pasaulinis Karas artinosi, kad apsaugojus Balkanų valstybes nuo pražūties, tai Sovietų Sąjunga siūlė sudaryti Juodųjų Jūrų kaimynų bendrą sutartį apsigynimui, tai yra, Sovietų Sąjungos, Turkijos, Rumunijos ir Bulgarijos. Bet Turkija ir Rumunija būdamos po Anglijos ir Francijos komanda atsisakė. Tik Bulgarija pritarė tai sutarties ir draugiškai sugyveno su Sovietų Sąjunga, bet ir ji neturi bendros apsigynimo sutarties.

Dabar atrodo, kad Anglija matydama, kad artinasi jai pavojus, kad Vokietija ruošia ant jos užpuolimą, tai norėdama išlaikyti daugiau laiko, geriau prisirengti ir Vokietijos užpuolimą atidėti, tai viešai pradėjo priekabaut prie Bulgarijos.

Kaltina, kad būk jau Bulgarijoje yra vokiečių armija ir lakūnai. Matyt, kad angliai ruošiasi iš Graikijos, pagalba savo orlaivių užpulti per Bulgariją ant Rumunijos žibalo šaltinių. Iš Graikijos per Bulgariją linkui ty šaltinių yra tik 350 amerikoniškų mylių oru.

Anglijos valdonai mano, kad jeigu jie įtrauks į karą Bulgariją, Turkiją ir Jugoslaviją, tai ten susidarys naujas karo frontas, kuris atitrauks Vokietijos jėgas ir tuo Vokietiją bus priver-

sta atidėti iki pavasario užpuolimą ant Anglijos.

Iš antros pusės, Italijos fašistams nesiseka kariauti prieš Graikiją. Jeigu Vokietija mestų armiją per Bulgariją ir Jugoslaviją prieš Graikiją, tai užėitų už nugaros toms Graikijos jėgoms, kurios yra Albanijoje. Jas sunaikintų ir veikiausiai paimtų visą Graikiją. Tada Anglijos padėtis tame fronte būtų labai bloga. O jeigu dar tuom kartu Ispanijos fašistai užpultų angliulus Gibraltare, arba per Ispaniją perleistų vokiečių armiją tam užpuolimui, tai Viduržemio Jūroje būtų užkorkuotas, apsuptas ir laivui bėgant sunaikintas visas Anglijos karo laivynas. O tada grėsia pražūtis ir Anglijos armijai Libijoje, kuri ten sėkmingai muša Mussolinio armiją.

Todėl, tarėsi Ispanijos, Italijos, Vokietijos ir Francijos fašistų vadai, konferavo ir planavo. Todėl Bulgarijos ir Jugoslavijos valdonai konferavo su Hitleriu ir jo pagalbininkais. Reikia, eina galutinas prisirengimas naujam persiorganizavimui Viduržemio Jūros baseine. Anglija iš savo pusės ir gi veikia. Turkija vis dar tvirtina, kad ji neieis Vokietijai ir Italijai užimti Graikiją. Kaip tas Balkanų dalykas užsibaigs, sunku permatyti. Hitleris, matyti, nori susitarti, kad Bulgarija ir Jugoslavija be pasipriešinimo perleistų per savo teritorijas Vokietijos armijai prieš Graikiją. Anglija gi iš savo pusės nori sulipydyti Graikijos, Turkijos, Jugoslavijos bendrą frontą prieš Bulgariją, Vokietiją ir Italiją.

D. M. Šolomskas.

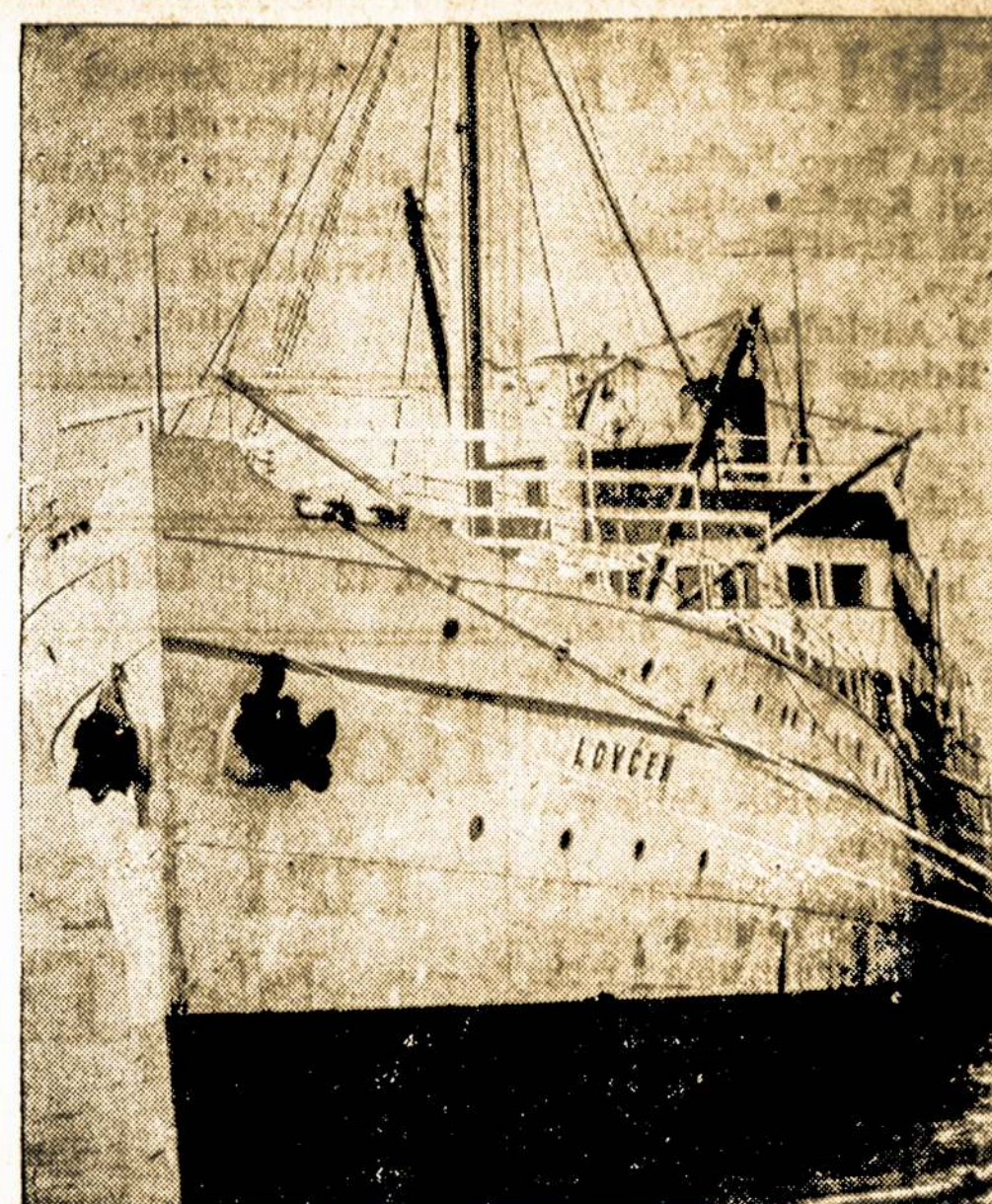
Pernai Daugiau Gimė Nėgu Užpernai

Washington. — 1940 m. Jungtinėse Valstijose gimė 2,350,000 kūdikų, tai 100 tūkstančių daugiau nekaip 1939 m. Kiekvienam tūkstančiui gyventojų pernai šioj šalyj atsiėjo po 18 gimimų.

1940 m. biskį padidėjo skaičius mirimų. Taip antai, 1939 metais mirė po 106 iš kiekvienų 10 tūkstančių gyventojų, o pernai po 108, imant visą šalį abelai.—Šie skaitmenys yra valdiško Cenzo Biuro.

P. Laval Kviečiamas į Francijos Ministerijų Kabinatą

Vichy, Francija. — Sakoma, kad maršalo Petaino valdžia kvies P. Lavalį užimti vietą ministerijų tarybos vice-pirmininko. Lavalis, šalininkas pilno bendradarbiavimo su vokiečiais, dabar randasi Paryžiuje.



Laivas „Lovcen“ paruoštas išplaukti į Casablanką, Francūzų Morokko, pargabenti į Meksiką dalį ispanų liaudies, esančių francūzų nelaisvė. Laivas paruoštas išplaukti vasario 27 d. Dar reikia sukelti likusioji dalis pinigų. Lietuviai pasirijo prisidėti prie šio žygio su \$600, kuriuos dabar renka. Aukos reikia siųsti: D. M. Šolomskas, 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS

Adolph Bagdonas, iš Jersey City, gavo iš Lietuvos nuo savo pusbrolio laišką, kuris, apartyt asmeniškų reikalų, rašo: „Dabar pas mus nauja valdžia. Niekas neturi teisės darbininkus skriausti. Visiems duoda darbo. Ir visi dabar lygūs draugai: ar didžiausias lygūs, ar klebonas, ar darbininkas. Darbininkas turi didesnę teisę už poną ir už kleboną. Tankiai įvyksta mitingai, susirinkimai, pasitarimai. Bažnyčios nevaržomos. Kas nori, gali melstis. Ir kunigams melstis nevaržoma, kiek nori, gali melstis, tik atlyginti neprašyk... Paš mus dabar miestelyje yra skaitykla. Vakarais darbininkai susirenka, šviečiasi, skaito laikraščius ir knygas...“

Laiškas iš Žemaitijos

Binghamtonietė Navalinskienė gavo laišką iš Lietuvos nuo savo tėvo. Laišką gavo vasario 4 dieną, o laiškasėjo iš-tisu du mėnesius.

Tarp kitko, Vladas Kasperavičius rašo: „Tamsta klausinėji, kaip pas mus dabar yra. Dabar mes esame laisvi nuo Smetonos ir kitų parazitų režimo. Dabar ir mes jaučiamės, kad ir mes esame žmonės ir norime gyventi. Bet vis tai įvyko dėka mūsų išlaisvintojų—Raudonosios Armijos ir drg. Stalino. Kad ne jie, tai mes būtume vergavę dar ištisus dešimtmečius, kol būtų priėjęs laikas ir kol būtume nusikratę kapitalizmo jungą. Tai būtų buvę nelengva padaryti, nes pas mus buvo visokių persekiojimų, kriminalistų, šaulių ir šiaip visokių Smetonos pakalikų. Bet dabar nuo jų tapo atsikratyta dėka mūsų išlaisvintojo drg. Stalino. „Ir nors dar neilgas laikas,

vos tik keli mėnesiai, bet jau daug kas yra nuveikta ir padaryta. Per tokį trumpą laiką jau yra atimtos iš dvarponių ir stambių žemvaldių žemės ir išdalintos, bežemiems ir pri-dėta mažžemiams. Jau yra nacionalizuotos stambiosios krautuvės ir paverstos kooperatyvais. Nacionalizuotos taipgi didžiosios įmonės, kur sibiūrusių kapitalistų saujaalė išnaudojo darbo žmones ir iš darbo žmonių krovėsi sau neišpasakytus turtus. Dabar tos įmonės perėjo į visų žmonių rankas... Žinote, žemės ne noli, gali melstis, tik atlyginti neprašyk... Paš mus dabar miestelyje yra skaitykla. Vakarais darbininkai susirenka, šviečiasi, skaito laikraščius ir knygas...“

„Kaip tamsta rašei, kad gydymas dabar dykai. Tai kol kas pas mus dar reikia už gydymą mokėti. Gal kai susitvarkys, tai tikrai bus gydoma nemokamai...“

„Toliau kaip bus, nežinome. Šiaip pas mus gyvenimasis yra dar nepastovus. Krautuvėse prekių labai sunku gauti, ypač drabužių... Paš mus jau yra paleisti į apyvartą Sovietų Sąjungos rubliai ir červoncai ir mūsų litai tebeina. Tai katrie turėjo daug litų, tai jie nebežino, ką jau ir bepirkti, kad tie jų litai neprazūtų.“

„Žinoma, kainos jau dabar yra aukštesnės, tik kiek pigiau degutakai, žibalas ir druska. Darbininkų uždarbis irgi yra pakeltas. Ūkininkų produktai irgi yra brangūs...“

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas

Maloni „Laisvės“ Redakcija: Ar Jungtinėse Valstijose išaina savaitinis laikraštis rusų kalba? Jei taip, tai kokias adresas ir kiek kainuoja? „Laisvės“ Skaitytojas.

Atsakymas.

Kadaise išeidavo pažangus savaitinis laikraštis „Novy Mir“, bet prieš porą metų tas laikraštis susijungė su dienraščiu „Rusky Golos“. Ir dabar teišaina kasdieninis „Rusky Golos“, remiamas ir palai-komas visos pažangiosios rusų kolonijos Jungtinėse Valstijose.

„Rusky Golos“ išaina taipgi ir sekmadieniais. Metinė prenumerata tokia: Su sekmadienių laidomis \$9, o be sekmadienių—\$7. Dienraščio adresas: 64 East 7th St., New York, N. Y.

Gaukito „Laisvės“ naujų skaitytojų

Bulgarija ir Jos Jėgos

Kas Yra Bulgarija?

Spaudoje daug rašo apie Bulgariją. Anglijos valdonai svetui skelbia, kad Vokietijos karo technikai ir pirmos eilės armijos yra Bulgarijoje. Amerikoj spauda, kuri stovi su Anglijos lordais, tą pat turavoja. Kiti kaltina Sovietų Sąjungą, kodėl ji neina karan prieš Vokietiją už Bulgariją. Mums rūpi su pa žindinti skaitytojus su Bulgarija.

Bulgarija yra Balkanų pussalio valstybė. Rytuose ji prieina prie Juodųjų Jūrų, pietuose rubežiuojasi su Turkija ir Graikija. Vakaruose su Jugoslavija. Šiaurėje jos siena yra didžiulė Dunojaus upė, už kurios Vokietijos okupuota Rumunija.

Bulgarija neseniai, pritariant Sovietų Sąjungai, atsiėmė nuo Rumunijos dalį savo Dobružos provincijos. Ji dar skelbia, kad dalį jos teritorijos yra pavergusi Jugoslavija, senai pretenduoja į ištėti Turkiją iš Europos, paimti Andrianopolį ir Istanbulį. Bet labiausiai nusistatęs, tai prieš Graikiją, nes Graikijai po 1914-1918 metų karo perdavė bulgarų provinciją Dedač - Agač, kuri prieina prie Egėjaus Jūrų ir tuo suteikdavo Bulgarijai išėjimą į tas jūras.

Bulgarija, dabar užima 42,808 ketvirtainiškas amerikoniškas mylias ir turi 6,600,000 gyventojų. Bulga-

rių kalba artima rusų kalbai. Bulgarų raidės veik visos rusiškos.

Bulgarija yra daugiau žemdirbystės šalis. Augina kviečius, rugius, miežius, avižas, kukuruzus, bulves, tabaką. Oras yra daug maž toksis, kaip New Yorko sriatyje. Miškų turi apsieiai, kurie užima apie 3,000,000 hektarų. Industrijos taip pat yra, kurioj dirba apie 100,000 darbininkų. Yra keltas geležies fabriky, pas-kui seka maisto kenavimo, tabako, popieros gaminimo, skūros apdirbimo ir kitos dirbtuvės. Anglies kasyklos 1936 metais davė 1,626,000 tonų anglies. Gelžkeliai turi tik 2,000 mylių. Turi pleni-mi ir gerai išvysčius Dunojaus ir Judųjų Jūrų vandens susisiekimus.

Iš Bulgarijos Istorijos

Bulgarijos plotai buvo apgyventi slavų. Penktame šimtmeetyje ten pradėjo skverbtis tiurkai - bulgarai, kurie atėjo iš Azijos, pro Kaspijos Jūras ir Pavolgį. Septintame šimtmeetyje susiorganizavo bulgarų valstybė. Kartą bulgarai valdė veik visą Balkanų pussalį. Susimaišė slavėnai su bulgarais ir susidarė kiek mai-ryta tauta. Pabaigui ketu-riolikto šimtmečio į Balkanus atsigrūdo tiurkai, kurie tais laikais buvo galingi.

Nuo 1393 iki 1396 metų ėjo žiaurūs mūšiai Bulgarijoje. Turkai nugalėjo bulgarus. Turkai valdė Bulgariją iki 1877

—1878 metų. Bulgarai daug kartų darė sukilimus prieš turkų jungą. 1877 metais Rusija pradėjo karą prieš turkus „už paliuosavimą slavų.“ Karas tęsėsi ir 1878 metais turkai buvo sumušti. Bulgarijai iškovota autonominė, bet tada Rusijos caras stengėsi ją padaryti savo provincija. 1908 metais Bulgarija pasiskelbė nepriklausoma.

1912 metais Bulgarija, Graikija, Serbija ir Juodkalnija, remiamos caristinės Rusijos, paskelbė Turkijai karą ir skaudžiai ją sumušė Balkanų pussalyje. Veik kuo visi turkus neisėmė iš Europos. Bulgarai, arčiausiai būdami prie Rusijos, gaudami iš jos per Juodąsias Jūras daug karo medžiagų ir ginklų, buvo galingiausia jėga prieš turkus. Kai Turkai buvo sumušti, tai Vokietijos, Austrijos, Anglijos ir Francijos intrigos uždegė antrą Balkanų Karą 1913 metais. Šiuo kartu Turkija, Serbija, Graikija ir Rumunija užpuolė Bulgariją. Bulgarija buvo nugalėta. Rumunija pagrobė jos Dobružos provinciją. Serbija pasi-veik visą Balkanų pussalį. Susimaišė slavėnai su bulgarais ir susidarė kiek mai-ryta tauta. Pabaigui ketu-riolikto šimtmečio į Balkanus atsigrūdo tiurkai, kurie tais laikais buvo galingi.

Nuo 1393 iki 1396 metų ėjo žiaurūs mūšiai Bulgarijoje. Turkai nugalėjo bulgarus. Turkai valdė Bulgariją iki 1877



Dalį Amerikos Jaunimo Kongreso atstovų, atvykusių į Washingtoną pasmerkti karo-diktatūros biilį (H. R. 1776), susirinkę prie Washingtono paminklo klausė kalbėtojų kalbų. Iš viso dalyvavo 5,200 jaunuolių, priešingų karui.

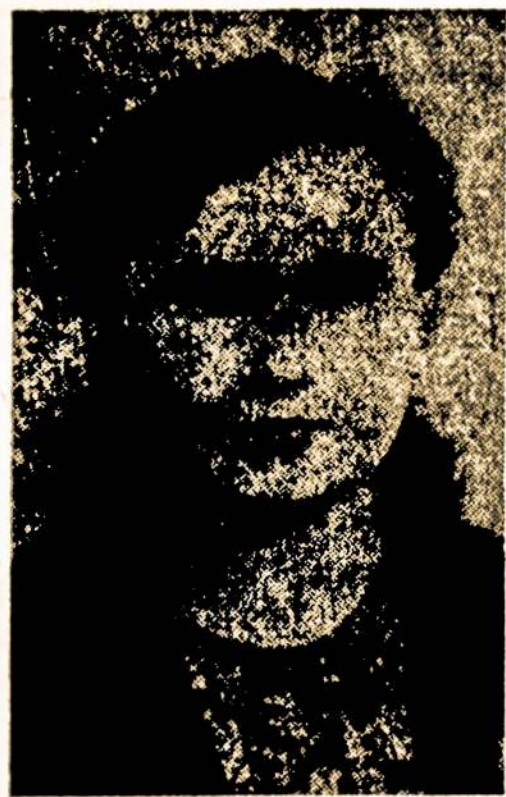
Karas neša darbo žmonėms žaizdas, mirtį ir širdgėlą, karo taksus ir skurdą, sunaikinimą organizacijų ir asmenų teisių. Mes, darbo žmonės, nenorime karo. Praeikim apie tai savo kongresmanams!

MOTERŲ ŽINIOS

Kovo 8-tai minėti Moterų Skyriaus laida išeis padidinta. Prašome į ją parašyti, jei gauti skelbimų-sveikinimų, parinkti aukų ir užsisakyti pundus pavienių kopijų platinimui jūsų kolonijoje.

Iš Vargdienės į Naujosios Lietuvos Žymią Vadovę

Pirmasis imperialistinis 19-14-18 metų karas, kaip ir dabar vykstantis antrasis, ne tik sunaikino per šimtmečius darbo žmonių sukurtas milijonines vertybes, bet atnešė ir šimtus kitų negerovių — epidemijas, badą, mirtį ir invalidumą kelioms dešimtims milijonų jaunų ir energingų žmonių. Šios negerovės neaplenkė ir Narkevičių — Kėdainių apsk. Geručių kaimo kumečio šeimos. Motina kartu su vyru turėjo eiti diena diena dirbti pas dvarininką. Okupacijos



Janė Narkevičiūtė

metu iš ordinarijos darbininku buvo sunkiau pragyventi, kaip taikos metu. Nebuvo kuo nei tėvams nei vaikams apsivilkti, kas pavalgyti. Nebuvo kam vaikų priežiūrėti. Ir štai nauja bėda užgriuvo Narkevičių šeimą. Susirgo dukraitė Janė. Brolukas taip pat mažas. Motinai reikėjo globoti sergančią dukraitę. Motina priversta atsisakyti eiti su vyru petys į petį dirbti visokių pono darbus. Dvarininkas už tai ir tėveli atleidžia nuo kumečiavimo. Tėvelis, pasiskolindamas šimtus markių, nusiperka arklių, plūgą, vėžėčias ir pradeda ne lengvesnį pusininko gyvenimą. Janė pasveiksta, gano bandą ir padeda tėveliams dirbti ūkio darbus.

Mokslo Troškimas

Vėlyvą rudenį, kai užšalę, gyvuliai uždaromi į tvartą ir lauko darbai pasibaigia, Janės tėveliai, gyvendami tris kilometrus nuo Grinkiškių miestelio, leido ją lankyti mokyklą. Pirmuosius tris skyrius šiaip taip, pasiskolindama knygas Janė galėjo baigti. Ketvirtąjį skyrių be nuosavų knygų, neįmanoma buvo baigti. O knygoms mažiausia reikėjo 25 litų. Vietos mokytoja Kasakaitė, matydama Janės gabumus ir pastangas, skolino jai knygas ir visus reikmenis IV skyriui baigti.

Darbo Liaudies Vadovė

Toliau mokytiš lėšų nebuvo. Janė ketverius metus tarnauja pas stambesnius ūkininkus, susitaupo šiek tiek pinigų ir eina mokytiš žemės ūkio mokyklon. Baigusi 2. ūkio mokyklą, tikėjosi rasti galiąbę toliau mokytiš. Jos pastangos nuėjo veltui. Prie buržuazinės santvarkos kumečių ir pusininkų vaikams nebuvo vietų mokyklose. Buvo pradėjusi mokytiš savišvietos kursuose, — gaudama iš kitų pasiskolinti pamokų konspektų, — bet neturėdama lėšų egzaminams laikyti turėjo atsisakyti ir nuo šio sumanymo.

Priešai Nenugąsdina

Ne visi įvertino Janės pastangas mokytiš švietis. Janė ir visa jų šeima apylinkės tautininkų ir kitų buržu-

azijos organizacijų, taip pat klebono akys pasidarė aštrus krislas. Nepamiršo ją ir iš sakyklos pašmeižti. Daug kam nepatiko, jog ši šeima daug skaitė, jog pas juos nuolina dešimtys apylinkės pažangiųjų gyventojų, kumečių, darbininkų, bernų. Čia Janės suorganizuota tarybinių ir visų pažangiųjų autorių bibliotekėlė. Čia gauna pasiskaityti įvairių laikraščių. O kai apylinkėje pasirodydavo komunistiniai lapeliai ar raudonos vėliavos, daugelio akys nukrypdavo Narkevičių link... Blogos valios žmonės dažnai Janės iš namų išvykimą aiškino komunistų kurjerės darbu. Esą ji, o ne kas kitas čia pargabendavo literatūrą ir išdailindavo "driskiams" platinti.

Ne iš karto Janė aktyviai įsitraukė į darbininkų judėjimą. Pirmiausia ji pasižiūrėjo į brolį. Galutinai ją išjudino Gorkio "Motinos" pavyzdys. "Du kartu perskaičiau šią knygą, — pasakojo Janė savo draugams, — verkiau skaitydama apie motinos pasišventimą ir atsidavimą revoliuciniam darbiui, man lyg gėda ir skaudu pasidare, jog aš nuo seniau turėjau revoliucinį darbą dirbantį brolį, o pati nebuvau taip aktyviai įsitraukusi į šį garbingą darbą. Nesakiau nei brolui nei kitiems artimiesiems, kodėl aš taip staugu pasikeičiau, bet Gorkio motinos pavyzdys visiems amžiams pasiliks man pavyzdžiu..."

Neužklupo Janės netikėtai ir Raudonosios Armijos įvygiavimas į Lietuvą. Janė jau seniai apie tai svajojo ir jos laukė. Todėl, kai tik Grinkiškių apylinkė pasiekė žinios apie Lietuvos sienos peržengimą, Janė pirmoji apylinkėje organizuoja jos sutikimą.

Per kelias dienas po Smetonos jungo nuvertimo Grinkiškių apylinkėje pradėjo dygti vienas po kito kaimų, dviejų darbo žmonių komitetai, komjaunimas. Janė puikiai organizuoja mitingus ir pati energingai juose pasireiškia. Ji savanoriai stoja talkininkai žemės ūkio Komisijai, duodant žemę kumečiams, pusininkams ir mažžemėiams.

Apylinkės valstiečiai, matydami Janės revoliucinį darbą ir mokėjimą savo žinias perduoti klausytojams, ją išrenka šios apylinkės atstove į žemės ūkio Parodą Maskvoje. Ji savo akimis pamatė tai, apie ką visą laiką svajodavo — Tarybų Sąjungą ir jos sostinę Maskvą. Ji godžiai stebi Tarybų Sąjungos gyvenimą, susipažįsta su komjaunimo organizacija. — Ne veltui grinkiškiečiai laukė jos pargrįžtant iš Maskvos. Ji suorganizuoja 10-tį pasikalbėjimų ir mitingų, kad papasakotų tai, ką ji savo akimis matė Tarybų Sąjungoje.

Komunistinio jaunimo CK atkreipė dėmesį į Grinkiškių agitatore ir propagandistę savamokslę Janę. Pirmiausia jai duodamas atsakingas darbas Kėdainių mieste, pasakui ji komandiruojama Telšiuose organizuoti komjaunimo šios apskrities komjaunimo socialistinį lenktyniavimą — kultūriniais, politiniais ir kitais konkrečiais darbais geriau pažymės rinkimus į Aukščiausiąją Tarybą. Trakų apskrities darbo žmonės, įvertindami nepalaužiamą Janės valią ir atsidavimą socializmo statybai, savo susirinkimuose ir mitinguose išrinko ją kandidatė į Aukščiausiąją Tarybą.

Rašo ELENA BARANAUSKIENĖ

Prisiminus apie Dzūkiją

Sunkus Priėjimas Prie Kauno Pono

Mūs artimiausias miestelis buvo Merkinė. Būdavo, nuvažiuavę į Merkinę jautėmės, kad esame dideliame mieste. Vaikstom, būdavo, po miestelį siauručiais cementiniais takeliais, o viduryj miestelio išdžiūnai stovi rusiška cerkvė, su aukštu, apvaliu, žaliu bokštu; žmonės didžiumoj pažįstami; apsiirngimas beveik visų mūs kaimiečių vienodas; šiaip namai nedideli, — didesnių, kaip dviejų aukštų nėra. Bet atvažiuavus iš kaimo jauties kaž kaip nepaprastai.

Besiruošiant išvažiuoti iš Lietuvos, (pradžioje 1940 metų) prasideda kelionės į mūsų buvusią sostinę Kauną. Iš kaimo atvažiuavęs žmogus į Kauną jaučias lygiai, kaip kokios svetimos šalies didmiestį. Nedrąsus, ypatinai iš Dzūkijos atvažiuavusiam į Kauną, dar ir sukalbėt sunku; viskas neaišku, nei žinai kur važiuoti, nei kur eit, nei ko klausyti. Štai, nuvažiuojų į Kauną, išeinu iš autobusų stoties ir klausiu vieno praeinančio pono, kur randasi Putvinskio gatvė, — Amerikos konsulatą? Ponas kažki ką lenkiškai suzura, galvą pakraipo, ir eina toliau. Pasirodo, kad jis nesuprato lietuviškai. Kitas užklaustas ponas skubiai paaiškino: "Ten eisite, panelė, į Laisvės alėją, vėliau pro muziejų, ir Gedemino gatvę, o ten konsulatai..." Tik po kelių minučių šiaip taip atsiminiau kelis vardus to pono paminėtų gatvių. Bet kaip pasiekt tas jo minėtas gatves?... Man ir tas nežinoma...

Tačiau kokius penkis kartus suvažinėjus į Kauną, kelias naktis jame pernakuojus, arba ir po kelias dienas ištaisai pabuvus, jau kelios svarbiausios gatvės ir kelios reikalingiausios įstaigos teko sužinoti ir jas pažinti. Bet tai čia dar nebuvo didžiulis vargas.

Didžiausias vargas buvo, kada reikėjo gauti visi išvažiuavimui dokumentai, o tų dokumentų reikėjo viso glėbio, — pradedant nuo valščiaus valdybos ir baigiant Amerikos viza. Blogiausia buvo, kad nuvažiuavus į Kauną turi labai taikyti valandą, kad pataikius, kuomet ponas "neužimtas" ir kuomet įstaiga neuždaryta, o tokių momentų buvo labai mažai. Nueisi, būdavo, į kokią įstaigą prie langelio, matai, kad tie valdininkai žaidžia, bet prie to vadinamo intereso jie nesiskubina; arba daugiausiai ateis kokis ponas ir paaiškins, kad eik prie kito langelio, o nuo to "kito" — dar prie kito, ir ant galo

suranda, kad čia ne ta įstaiga; turi eiti tokiu ir tokiu įstaigon, bet ten nuėjus, pirmiausiai pareiškia, kad su bile reikau prie jų negali kreiptis, — parašyk tamsta prašymą, nepamiršdama pridėti žyminio mokesčio"... Be prašymo ir be to žyminio mokesčio niekur jokio reikalo nebuvo galima atlikti.

Išvažiuojančiam į užsienį asmeniui maždaug reikėjo tokių liudijimų: Iš vietinės parapijos klebono gimimo metrių, su žyminiu mokesčiu; iš valščiaus valdybos asmens liudijimas — su žyminiu mokesčiu ir kyšiu; vidaus pasas su visokiais mokesčiais — gamnamas valščiaus valdyboje; palidijimas iš nuovados policijos — su žyminiais mokesčiais prašymas ir už palidijimą kyšiai; palidijimas iš miškų urėdijos (pažymėjimas, kad nesi niekur girioj išrovusi ar nukirtusi kokio medžio) — reikėjo prašymo su žyminiu mokesčiu, reikėjo to liudijimo nuvažiuoti 30 kilometrų, minimas liudijimas kainuoja 16 litų (tačiau pastarojo liudijimo niekas niekur neklausė ir jo nereikėjo). Toliaus liudijimas iš Alytaus apskrities Mokesčių Inspekcijos, — šiam liudijimui reikalingas prašymas su 5 litų žyminiu mokesčiu. Užsienio pasui reikalingas prašymas su žyminiu mokesčiu, o pase įlipdama markutės už 150 litų ir už 30 litų markutės — "Vizų Rinkliava".

Taipgi visi turėjome daug bėdos su "Valiutų Komisija".

Šitie visi viršminėti liudijimai reikalingi parodyti išgaunant "Amerikos Vizą", o pati viza kainuoja 80 litų. Bendrai visi liudijimai su žyminiais mokesčiais ir kyšiais kainavo virš 500 litų; važinėjimas iš Dzūkijos į Kauną ir nakvynės — kainavo apie 200 litų suvirš. Tačiau, aš nebūčiau viena perėjusi tuos "kryžiaus kelius" prie tų visų įstaigų, jeigu Kaune vienas inteligentas — Teodoras Slabšys, nebūtų pagalbėjęs atlikti tuos visus reikalus. Minimas Teodoras Slabšys ruošėsi taipgi išvažiuoti į Ameriką, o tuo tarpu dirbo vienoje įstaigoje prie laikraščio. Tai buvo nuosirdus vyrukas, kuris pagalbėjo ir kitoms merginoms bei moterims, išvažiuojančioms į Ameriką, ir be jokio atlyginimo. Dar gi kai kurioms truko pinigų, jis paskolino. Tačiau daugelis iš Lietuvos negalėjo išvažiuoti ir karas galutinai rubežius uždarė, jiems bevažinėjant po Lietuvą su glėbiais liudijimų nuo vienos įstaigos prie kitos.

(Bus daugiau)

Naujosios Anglijos Moterų Sąryšio Žinios

Su 16-ta vasario prasidėjo mūsų prakalbų maršrutas. Pirmą prakalbą tolimai viešniai kalbėtojai K. Abekienėi teko pasakyti So. Bostone. Pradžioje maršruto prasidėjo labai gražiai. Bostono moterų rūpesniu, buvo surengta smagus bankietas pasibaigus prakalbom. Prakalbos ir bankietas buvo skaitlingi smagia publika.

K. Abekienė pasirodė gera kalbėtoja, ir klausytojai jos prakalbą pilnai pasitenkino. Prakalbose surinkta \$25 su centais aukų. Bankiete \$10. Tai pradžia mūsų maršruto pilnoj to žodžio prasmę puiiki. Linkėtina visom kolonijom tokio sekmingumo.

Prašom kolonijų draugų-gių darbuotojų padėti kalbėtojais, ypatingai transportacijos reikale. Labai daug sutaupina laiko ir energijos kalbėtojais, kuomet draugai pasistengia nuvežti su privatine mašina į sekančią koloniją. Prašom tai padaryti, kur yra galima.

KUR DAR ĮVYKS DRAUGĖS ABEKIENĖS PRAKALBOS-

Stoughtone—vasario 19-tos vakarą. Čia taip pat Dr. D. Pilka duos paskaitą.

Haverhill — 20-tą vasario, Liet. Gedemino Klubui svetainėj, 324 River St.

Norwoode 21-mą, Lietuvių svetainėj. Dainuos vyrų grupė ir bus kitų parengimų.

Apart čia minėtų, prakalbų, regis, bus rengiamos Brighton, Cambridge, Lynn,

Lawrence, Lowell, Gardner ir Hudson, Worcesterietės kovo 1-mą rengia sutiktuvių bankietą, o 3-čią prakalbas. Draugės ir draugai prašomi taisyti savo kolonijų pranešimus ir skaitlingai dalyvauti d. Abekienės prakalbose taipgi pasidaruot jų sekmingumui.

Metinis Suvažiavimas ir Koncertas irgi Skubiai Artinasi

Mes savo koncertus neren-giam dėl pasipelnymo. Jau pasiėmėm tradiciją surengimo vieno meninio-kultūrinio rengimo ir to laikomės. Kiekvienais metais bandomė žengti aukštyn ir surengti gerą koncertą. Juos lankiusi publika žino, kad mes išlaikom duotą pažadą.

Šiais metais mes dėsim pastangas, kad mūsų metinis koncertas, kuris įvyks 6-tą balandžio, būtų laipsniu aukštesnis už jau buvusius. Rengimo komisija jau ruošia programos sąstatą. Šiuo tarpu tik tiek pranešim, kad tolimi svečiai artistai bus Aldona Klimaitė iš Brooklyn ir Vytautas Sukackas, Cornell Universiteto simfonijos orkestras pirmasis smuikinkas. Koncentruojama apylinkės geriausios meno jėgos taipgi. Apie jas bus vėliau pranešta.

Draugės, rengkitės prie suvažiuojant. Rinkit atstoves, galvokit sumanymus ir pasveikinimus mūsų suvažiuojamui 6-tą balandžio.

S.

Ką Veikia Mūsų Klubai?

Daugelyje lietuvių kolonijų moterų klubai liekasi nepavarduojamu faktorium: jie ruošia įvairius parengimus, organizuoja chorus, renka aukas ir atlieka gan daug organizacinio darbo.

Dabartiniu laiku įvairiose kolonijose moterų klubai rengiasi prie paminėjimo Moterų Tarpautinės, kuri bus kovo mėnesio aštuntą dieną. Didesniai tos sukakties atžymėjimui, moterų organizacijų centrui ruošia išleisti "Laisvės" ir "Vilnės" kovo aštuntą žymiai padidintas moterų skyriaus laidas. Tas laidas mūsų draugės privalo paskleisti labai plačiai.

Daugelis klubų turi išdepinigų, lai nesigaili draugės paaukoti keletą dolerių apšvietos paskleidimui. Nupirkit specialės dienraščių laidos po kelis desėtus kopijų ir kur negalima išparduoti, išdalinkite moterims dykai, kad jos matytų, ką kitų miestų ir šalių moteris veikia. East New York (dalis Brooklyn) moterų grupė iš Literatūros Draugijos kuopos jau tokiame tikslui pridavė \$3. Binghamton, N. Y. moterų kuopa užsisakė punda "Laisvės" laidos išplatimui tarpe moterų. Be abejo, tai padarys ir daugelis kitų kolonijų.

Prakalbų Rengimas

Su pragalbų rengimu darosi pusėtinau sunku, dėl šios stokos moterų kalbėtojų, bet prie gerų norų ir tą sunkumą galima apeiti. Atsunkta

riu pasakyti, kad nekurios klubietės aukavo skanių užkandžių. Taipgi mūsų geras rengininkas tokiu vakarėliu. Yra pagėdaujama daugiau tokių. Pagyrimas toms motinoms, kurios leido savo vaikūčius dalyvauti programoj. Prie to, tu-

kovo prakalbas rengia Eastono, Pa., moteris. Devintą kovo, be abejo, surengs prakalbas Philadelphiajos Būručių Klubas. Sešioliktą kovo prakalbas rengia naujai susitvėręs moterų klubas Hartford, Conn. Brooklyn moteris ruošiasi prie iškilmingo apvaikšėjimo. Chicago, matyt, ruošia tikrą surpizą; jos ten turi net keturis moterų chorus ir su tokia spēka jau yra kuomi pasigirti.

Naujosios Anglijos, Bostono apylinkės moteris šiais metais turės daug prakalbų; jos parsikviečia labai gabią kalbėtoją iš Chicago, K. Abekienę. Draugė Abekienė yra gera kalbėtoja ir Naujosios Anglijos draugės nesigailės padarytų išlaidų jos kelionėi.

Paskaitos Įvairiomis Temomis

Kur kalbėtojų nebus galima gauti, ten moterų klubai turės panaudoti paskaitas, kurių kelios randasi Centre. Paskaita "Kaip Istoriija Rašosi", įžanga Lietuvos Istoriijos studijavimui, užima gerą valandą skaitymo. Į šią paskaitą reikia kviešti kaip moteris, taip ir vyrus. Paskaita labai svarbi. Taip pat randasi paskaita apie "Kovo Aštuntą", kurios skaitymas užims apie pusę valandos. Daugiau tiks moterų susirinkimams. Yra neilga paskaita moterų sveikatos klausimu.

Rūpestingas Prisiruošimas iš Anksto

Ruošiant prakalbas bei paskaitas, nereikia pamiršti literatūros platinimo. Mūsų ruošiami mitingai privalo būti iš anksto gerai suplanuoti, kad atėjus prakalbų laikui, viskas iš anksto būtų prirengta. Moterų maitinai turi būti lyg ir jų šventė; nereikia pa-

(Tęsa ant 4-to pusl.)

Hartford, Conn.

Jau buvo "Laisvės" minėta, kad čia susitvėrė Moterų Klubas. Tai vasario 9-tą atsituvo trečias susirinkimas. Ir kožną susirinkimą prisirašo po kelias nares. O kadangi mokeskis mažas, tik 10 centų į mėnesį, tai nutarta surengti balių, kad pasidarytų kiek išdo su kelta dolerių svarbiems reikalingams. Kadangi nutarta surengti prakalbas drg. Petrikienė, kurios atsisbu 16 d. kovo, tai, žinoma, ir išlaidų pasidarys, nes įžangos nebus imama. Norime, kad ku daugiausiai atsilankytų išgirsti draugės Petrikienės prakalbos. Mes, klubietės, labai vertiname d. Petrikienę kaip gabią ir ilgų metų ištikimą darbuotoją. Taigi, manau, kad ir kiti mūsų minčiai taip pat įvertins jos atsilankymą ir susirinkis išgirsti ją kalbant.

Beje, pastarajame mūsų susirinkime iš netyčių turėjome malonų svečių, tai draugą J. Siurbą. Moteris tuoj sutaisė užkandžių. O kadangi buvo nemažai ir vyrų, tuojau prisiminta apie "Laisvės" bazarą ir sumesta virš \$15. Net pasidaro smagiau, kad tokiame geram tikslui ir tokia gera auka. Tai bravo, hardfordiečiai, laikykimės tos vienybės ir ant toliau.

L. A.

tindami nepalaužiamą Janės valią ir atsidavimą socializmo statybai, savo susirinkimuose ir mitinguose išrinko ją kandidatė į Aukščiausiąją Tarybą. Trakų apskrities darbo žmonės, įvertindami nepalaužiamą Janės valią ir atsidavimą socializmo statybai, savo susirinkimuose ir mitinguose išrinko ją kandidatė į Aukščiausiąją Tarybą.

L. Kapocius.

CLEVELAND, OHIO

Biskutis iš Amerikos Lietuvių Moterų Klubų Veiklos

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiais klubietės rengiasi prie paminėjimo moterų dienos—Kovo Aštuntos. Dėl susidėjusių aplinkybių, mes, klubietės, turėsime paminėti mą ankščiau. Tai bus nedėlio, kovo 2 d., Lietuvių Darb. Svetainėj, 920 E. 79th St. Ką tik susitvėręs Moterų Choras žada programoj dalyvauti. Bus vietinis kalbėtojas. Po programai bus šokiai, taipgi bus duoda ma valgiai prie įžangos tikieto. Todėl kviečiame visus dalyvauti kaip 1:30 dieną.

Moterų Choras jau turėjo dvejus pamokas. Choro mokytojum yra Jankauskas. Pamokos įvyksta kas ketvergo vakaro 8 val., Liet. Darb. Svetainėj, 920 E. 79th St. Visos, kurios mylite dainas, prašomos įstoti į chorą ir lavintis dainavimu.

Klubietės.

Vazonus su žolynais geriau statyt ant smėliu ar žvyru išpiltos blėtos, negu į lygiu dugnu lėkšteles. Susilaikęs ant dugno vanduo prarūgina žemę ir tik reta rūšis augmenų tokią žemę temėgsta. Didžiūma mėgsta lengvai nusausinamą žemę. Galima ir lėkštes pripilti smėliu ir tada statyti puodus su žolynais.

Kada moteriškė ima skalbinius už 3 dolerius per dieną, tai sunkus darbas, o kada įnai pradeda skalbti uždyką, tai mailė.

PETRAS CVIRKA.

ŽEMĖ MAITINTOJA

1-30-41—19

(Taša)

Ketvirtuosius Parakinukui baigiant, Monika atsigavo, pasidarė apskrita, skruostai pražydo. Ji galėjo su vienuodu skausmu valgyt mėsiską, pieniską ir net žalią duonos teslą. Skauduliai dingo, kaip ir kojų nuovargis, ir nežiūrint įvairių darbų, kuriais ir naktimis ji buvo apkrauta, kaskart ėjo gražyn. Vyrai praeidami pro Taručius ir pamatę ją grėbiant lauke ar kitą darbą nusitvėrusią, sakydavo:

— Kas bus, Monika, kad tu taip išpuikai. Jaunas mergas pralenkei. Skaisti, balta, kaip marių puta.

Ir Jurui girdint tokie šposaudavo: — Patinka man tavo boba. Sakau jai, pamesk tu tą kerplesą savanorį, tegul jis knisa žemę, aš savo bedantę pamesiu, ir — duį mes į miestą.

— Tai kam į miestą? — patenkintas, grožėdamasis pačia, klausdavo šposaujanti Juras.

— Tokią tik pakajuos laikyt, šilku aprenkt... graži man tavoji. Mainyčiau su saviške, dar priedo žemę pridėčiau.

— Ką jūs čia... — užraudusi, tačiau patenkinta atsilabinėdama Monika, — jau man bobų vasara. Senė, ir gana.

— Dar purtos! — perkirsdavo vyras. — Kuri katė nesilažo, kai ją pagiri.

Žmonės Juras rodė, kad pačios gražumas jam ne galvoj, bet vogčia žvalgėsi į ją, smaguriavo jai iširėmus pilnomis rankomis į šonus, grakščiai palenkus ant peties galvą, arba sujudėjus sveikata žydinčiomis, dvisakomis strėnomis.

Nekartą atsigrįžusi Monika sugaudavo vyro žvilgsnį, matydavo jį stovintį, padėjusį darbą į šalį, arba tik jį pertraukusį, ant nebaigto galasti dalgio, jei tai būdavo lauke, vasarą. Gerai suprasedama Jurą, ji visdėlto klausdavo:

— Kvailiuk, ko tu vėpsai į mane? — Nieko, dirbk sau, Monikut. Aš taip... — ir vėl imdavo darbą patenkintas, galvodamas sau: gražesnę vargu ar surasi kaime.

O kartais kaimynai iš tolo matydami nuo savo žemių Taručius čia išsiskiriančius, čia vėl susitinkančius, lyg paukščius, priartėjančius vienas prie kito, rodydavo:

— Žiūrėkite, savanoris ką daro su pačia. Še, še, ar tik nesibučiuoja. Tai balandžiai — bučiuojasi. Matai, vėl išsikyrė. Nespejo pradalgės išvaryti ir seilios. Nakties palauktų.

— Ką jiems pavydėt, mergele, — tegul mylisi. Tegul visi taip sugyvena, kaip Taručiai. Sako, jei neturtas, vargas — ir meilė nieko nepadės, pešis kaip gaidžiai. Tu pažiūrėk į juos — pliki apsidėdė, o kaip jie viens kitam — ranka rankon, pėda — pėdon. Be meilės ir meilė žaliai nežaliuotų...

Monika, lyg saugodama tą įkalbėtą kaime grožį ir sveikatą, norėdama kuo ilgiau pratęst bevaikius metus, kas sekamadienį gobėsi šilkinę skarelę, pynė į kasas kaspinus ir lengva, jaunos mergaitės eisa traukė su vyru miestelin. Nuo to laiko, kai Jurą išrinko susikūręs šaulių būrys vadu, jei tik būdavo būrio gegužynė ar vakarėlis, jie nepraleisdavo progos užsukti. Tuo laiku kaip tik pradėjo įeiti į madą vaidinimai, kurie ypač kaimo žmonėms buvo didelė naujiena, bėgo žiūrėti, klausytis chorų, muzikos. Ne mažiau už kitus degė dėl jų Monika, jais persiimdavo iki širdies, kvatodavo ir verkdavo įsikabinus į vyrą.

Tais pačiais metais tiek buvo gausu vaidinimų, kad ir Juras turėjo pasirodyti senovės lietuvių karo vadu. Rolę savanoriui teko mokytis gana sunkiose sąlygose, patį darbymeitį: pyko apsiėmęs, nėjo į galvą deklamacijų žodžiai, bet visdėlto, baigęs mėsą mėžti, jis ją išprakaitavo ir žolinės išvakarėse, palikę net sergantį vaiką svetimiems, abu išdūmė puošti salės, sukalti scenos. Visi tik laukė gražios dienos, nes žadėjo atvykti ekskursijos iš Kauno, su savo karo orkestru. Vaidinimų dieną Taručių pora vos prašvitus atsikėlė, apsiluobė, anksčiau išsivirė pusryčius. Iš ryto buvo tirštas rūkas, kuris šiek tiek jaudino Moniką, bet greitai jis mūru atsistojo ties Nemuno slėniu, pabalo, ir laukus užliejo saulė. Bėgiodama iš svirno į vidų, iš kūtės į

daržinaitę, ji vėl šaukė vyrui:

— Vaje, vaje, kas ten darosi! Būriais, kompanijom traukia. Tu žiūrėk, kiek vežimų, — vienas, du, trys... Juruk, pašerk tu kiauless, aš rengsiuos.

— Suspėsi, — negali žmoniškai. Čia vanduo verda, čia miltus vidury aslos padėjo, kątik neišverčiau, asla prišukšlinta, lyg kiaulių tvarte, o jai — parėdai. Žinok, vaikui nebus geriau — ponis sėdės si namie, — grasė pačiai Juras, valydamas toli suuodžiamu tepalu batus.

— Matai, koks artistas! Jis eis išsipustęs, o aš tupėsiu tokią gražią dieną. Ir mano širdis ne akmuo. Paimsiu kad ir sergantį Kaziką, o eisiu.

Vieškeliu vis važiuo, buvo pilni vežimai moterų, vyrų, ežiomis, takais traukė pėsti. Kaimynijoj taip pat matei po kiemą šaudančias lyg kregždes mergaites, girdėjai rėkiant: — Ona, paimk mano kutosinę... Ne tą, ne tą, ar kurčią.

Į Taručius atbėgo viena: — Monika, širdele, jeigu nesivilksi, paskolink žaliąją bliuskelę... Atbėgo antra, jaunesnė: — Pode, ar gali nusikint jurginą... Štai, aš nedaug, o žirnučių? Tai gražus podeš darželis — vienas žydėjimas.

Atėjo ir Linkus.

— Ar jau jūsų moterys išėjo?

— Pro tamsą išplėškėjo. Girdi, Juras dramą rodys, eisime pažiūrėt. Boba tempė ir mane, — sakau: prisižiūrėjau aš tavo teatrų visą gyvenimą. Atsikeli iš ryto — tuoj teatras.

Monika juokėsi trinkdama vyrui galvą, kuris stenėjo pusnuogis užsigulęs ant praustuvės, svartė, kad tie žmonės netilps ir bažnyčioje ir vaidinimų salėje, — toks tvinimas. O jis: tik tu nevapėk, renkis greičiau. Vėl dejuosi, kad mes pasukiniėj.

Tikrai, kai Monika pradėjo rengtis, vienur nesuėjo rankovės, kitur vėl veržė — tiek buvo papilnėjusi, šaukė jį, vyrą, kad greičiau ateitų į svirną, jai nelaimė įvykusi: batelio kulnas išnirė. Sujėškėjęs plaktuką, vinių, tą sutaisė, reikėjo dar Jurui atsilauklus prie pačios grubiais pirštais sagutėmis suveržti juosmenį. Pats sakė: greičiau būčiau pakinkęs tris arklis, negu suradęs tuos tavo moteriškus gumbus. Monika raitėsi, kad ją kutena, o vyras pyko, kam ji kraiposi, įsidūręs sau į pirštą.

Ilgai moteriškė negalėjo atsitraukti nuo veidrodžio šukės, sukinėjosi lyg vėpūtė, kilnojo pečius, bent dešimt kartų mezgė skarelę, o savanoris, kieme dauždamas į tvorą miltuotą kepurę, šaukė:

— Gana, tu šarka, einam!

Jie išsirušė tik priešpiečiais, palikę vaiką Linkams, kuris jautėsi geriau, dingo karštis. Atsisveikindami tėvai pažadėjo mažiukui parnešti armonikėlį, su skambučiu. Įėjus į taką, Monika vėl suplasnojo, ir tekina atgal, — dar kažką užmiršusi, dar gėlės jai reikia.

Veimai jau rečiau buvo sutinkami vieškely, dulkės nusėdo, diena rymojo augšta, šventadieniška, rami. Naujakurių kaime taip pat neliko judėjimo, tik kaikur namus saugojo iki stogų pasikėlusios geltonos saulėgrąžos, būrio apstojusios mažučius langus. Tarutis žengė dideliai žingsniais, iš tolo jo pušny spinėjo, o jo pati tipnojo paskui, aplenkdamalutes, pasikaisiusi sijoną, perimdama gėles iš vienos rankos į kitą.

Vos tik jie prisiartinio prie upės slėnio, išgirdo tolimą muziką. Monika vyrą su laikė ranka, nušvito visa: — Klausykim, Juruk, tai gražu! Žingsnio nejauciu.

Į pakalnę pasirito klykaudami vaikai, o paskum juos neišlaikė ir tekini leidosi Juras su pačia.

Visą dieną aikštėje minia vilnijos, sviro prie muzikos, prie keistesnio parėdo, prie žaliai-raudonai išpieštų afišų, skelbiančių vaidinimus. Ten sušneko, visų galvos atsigręžė vienas šonam — praėjo Paežerėlių šaulių būrys, vienodomis, pilkomis, augštomis kepurėmis, nešdami didelę vėliavą. Monika stiebėsi pro kitų galvas pamatyti vyrą. Tik du kartus ji surado jį einantį būrio priešakyje, tiesų, gražų. Visi tie šauliai, kepurės, rikiuoti vyrai jai, kaip ir daugeliui žiopsotojų, neturėjo kitos reikšmės, kaip tik pasižiūrėti. Ten sutrenkė orkestras, vėl minia

potvyniu paėmė klebonijos tvorą, — su-traskėjo, sulūžo kažkas, o muzika artėjo ir artėjo.

Monikai viskas buvo kaip sapne. Negalėjo atsidžiaugti vyru, kurį daugelis vadino ponu vadu, daugelis klausė patarimų, ar galima jau publiką leisti į salę, kur nuėjo orkestras, kur geriau būtų pardavinėti bilietus, lauke, ar viduje? Šiek tiek suraukęs kaktą, Juras atsakė, nurodinėjęs.

Saulė jau nusileido, o Monika vis sto-

vėjo būryje, prie salės, nors viduje buvo girdėt griežiant ir šokant. Juras jai žadėjo išnešt bilietą, ir vis jo nematyt. Į salę ėjo būriais, išėjo taip pat būriais, įraudė, išrasoję po šokio, o vargšės Monikos niekas nematė, nesigrožėjo jos degančiais skruostais, plačiomis strėnomis. Išėjus vyrui ir suradus ją akimis būryje ty, kurie neįstengė nusipirkti bilietų, vargšė net apsiašarojo, tiek ilgai laukusi jo, kojas prastovėjusi.

(Bus daugiau)

Detroit, Mich

Keli žodžiai apie Kluibo Veikimą

Į praeitą mitingą, kuris įvyko sausio 16-tą, daug narių suėjo, tai galima spręsti, kad rūpinas, ką kluibo veikia. Tame mitinge kluibo valdyba išdavė visų metų raportus. Jie likos priimti. Pasirodė, kad su ta diena išde pinigų yra \$105.20. Finansų raštininkė išdirbo tris metus ir labai gerai finansus tvarkė — už tai U. Andriulienė verta pagyrimo. Išdirbinė yra daug prisidėjusi su darbu kluibui. Jinai jau susilaukė trečios gentkartės, bet veikia su jaunomis. Pažangos Kluibui yra garbė turėti tokią darbščią kluibietę U. Yurkevičienę. Perėitų metų pirmininkė prirašė daug narių į kluibą, net 33 nars, tai gerų pasekmių ir ant toliaus U. Litvinienei. Užrašų raštininkei neduosiu pagyrimo už tai, kad net keturias vietas buvo užėmus Pažangos Kluibe. Mano supratimu, užtenka vieno darbo narei, o ne po kelius darbus. Kada daugiau narių apsiima po vieną darbą, tai išmoksta organizacijos tvarkymo. Tai kaip būna rinkimai į valdybą, yra lengviau išrinkti. Taip, tai sako, nežinau nei ką aš darysiu. Jeigu neapsiima nei jokio darbo padirbti, žinoma, iš šalies žiūrint negalima išmokyti, o tik galima kritikuoti.

Daug garbės vertos tos, kurios apsiima dirbti. V. Naujokienė apsiėmė į Sarysį delegatę. U. Smigelskienė — į pramogų komitetą. O Krakaitienė — į Motinių taikos komitetą delegatę. O Krakaitienė daug rūpinas prisirengimui prie 8 d. kovo, tai yra Tarptautinės Moterų Dienos. Plakatus pagamino dėl veikalo "Jaunystės Karštis", kuris bus loštas 8 d.

Rochester, N. Y.

Koncertas

Vasario 7 dieną buvo laikytas D. L. K. Gedimino Draugijos susirinkimas. Pirmininkas F. Manelis raportavo, kad Draugija rengia koncertą vasario 22 dieną. Koncertą išpildys pijanu profesorius Vytautas Bacevičius, pasauliniai garsus lietuvis pijanistas ir kompozitorius.

Išduota finansinė atskaita iš 1940 metų Draugijos stovio. Pasirodo, kad Draugija finansiskai stovi labai gerai, namas pilnai išmokėtas ir išde pinigų turi.

Mirė

Sausio 26 dieną mirė Kazimieras A. Bartkus, D. L. K. Gedimino Draugijos narys. Paliko sūnų, K. A. Bartkų, Jr. ir dvi dukteris — Mrs. Dorothy Fortman ir Mrs. Lillian Thew, Miami, Florida, Palaidotas sausio 29 dieną su bažnytinėmis apeigomis Holy Sepulchre Cemetery.

Ligoniai

Serga A. Bartašius aukštu kraujo spaudimu.

Jau sveikas Andsunavičius. O. Silinienė ir F. Manelis susirgo influenza.

J. Barkauskas serga plaučių uždegimu.

Rochesteryje šiuo metu laikui labai daug žmonių serga. Parašiau tik apie tuos, kurie yra Gedimino Draugijos nariai.

Korespondentas.

kovo. Taipgi girdėjau, kad ir veikalas mokina. Tai gerų pasekmių O. Krakaitienei.

Pažangos Kluibas yra susitvėręs, kad gėlbėt savo nars patikus ligai ar nelaimėje. Vieną kluibietę patiko žiauri liga, tai Pažangos Kluibas skyrė iš izdo \$25, o ant vietos kluibietės sumetė, kiek katra išgalėjo, užjausdamas savo narę, viso \$6. Sudėjus į krūvą, pasidarė \$31. Tai yra gera ir reikalinga parama kluibietei V. Bublausekieni. Teko sužinoti, kad yra išvežta į ligoninę. Vėliau bus pranešta, į kokią ligoninę. Pažangos Kluibas išreiškia gilią užuojautą šeimynai. Ligonei velina greit pasveikti.

Pažangos Kluibos susirinkimas įvyks vasario 20 d., 7:30 v. v., 4097 Porter St. Visos narės būkit susirinkime, turės būti apkalbėta apie 8 d. kovo.

Mitinge Buvus.

Ką Veikia Mūsų Kluibai?

(Tęsa nuo 3-čio pusl.)

Išliko viską ant komiteto arba išrinktos pirmininkės. Vienas komitetas arba viena pirmininkė, nepaisant kaip rūpestingai stengsis susirinkimą pravesti, jo sekmingu nepadarys. Pabandykim sekamai:

1. Svetainę, kurioje įvyksta prakalbos bei masinis mitingas, pirmiausiai turi perbėgti moteriška akis, tai yra, kad dulkų nebūt, kur publika sėdės.

2. Kelios draugės turi publiką supažindinti su literatūra.

3. Kelios draugės privalo pakalbinti kožną atsilankiusią moterį prisirašyti į jų kluibą.

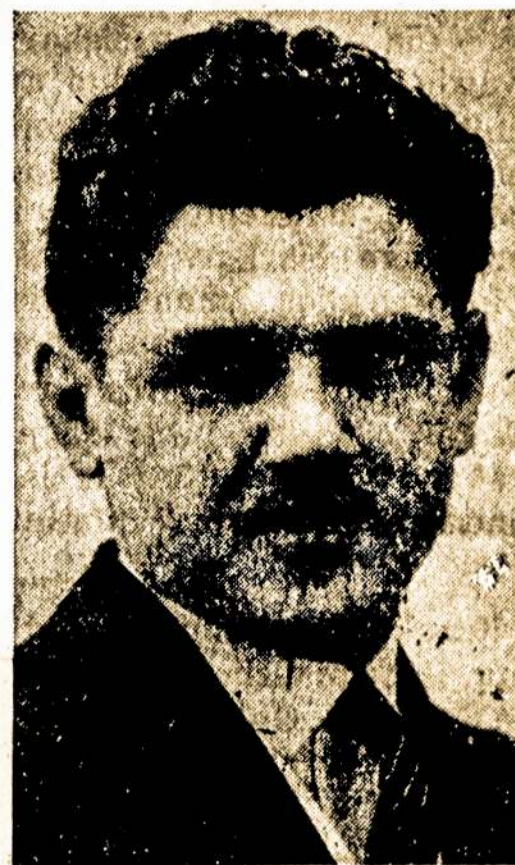
4. Arčiau durų privalo būti apygreitė draugė, kuri stovinti prie durų nuvestų pasodinti.

5. Jeigu pasitaiko šaltas oras, ir kur galima, pasibaičius mitingui, komisija lai pavaišina atsilankiusius karšta

arbata. Tai praktikuoja Naujosios Anglijos draugės. Tokios vaišės nedaug lėšuoja ir duoda progos publikai arčiau supažindinti su moterų kluibu. Kožna kluibo narė su-

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)



LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoje kreipkitės prie mūsų dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavinimą.

Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermėninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis pasite patenkinti.

1113 Mt. Vernon Street

PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

"VILNIES" KALENDORIUS

1941 METAM — KAINA 25c

SŪTAISE

L. JONIKAS ir V. ANDRULIS

Kalendoriuje telpa daug įdomių moksliskų, politinių, dailiosios literatūros ir sveikatos klausimais straipsnių. Taipgi daug visokių informacijų apie žemę, miestus, tautas, šalis ir tt. Kitaip sakant, "Vilnies" Kalendorius yra svarbus metraštis ir informacijų rinkinys. Kalendoriaus viršelį nupiešė Charles Zix. Kalendorius turi 160 puslapių.

Literatūros platintojai tuojau užsisakykite kalendoriaus platintul. Kreipkitės šiuo antrastu:

Laisvės Administracija

427 Lorimer St.

Brooklyn, N. Y.

Žinokite Teisybę Apie Lietuvą

SKAITYKITE KNYGĄ

"Naujoji Lietuva"

Knyga "Naujoji Lietuva Faktų ir Dokumentų šviesoje" jau gatavą ir platinama. Knyga turi 200 puslapių. Ją paruošė Antanas Bimba. Išleido Lietuvos Draugų Komitetas. Platina Literatūros Draugija.

Knygoj yra:

Įvadas, Negriš Ta diena, Kur Praėjo, Kovos Kelias Laisvai Darbo Lietuvai, Prie ko Smetonos Valdžios Politika privedė Lietuvą; Lietuva — Tarybų Socialistinė Respublika, ir kiti. Viso yra 35 skyriai.

Šioj knygoj jūs rasite visas smulkmenas, kas tie "pabėgėliai" iš Lietuvos, kas jie buvo ir kodėl bėgo. Sužinosite, kaip žemės klausimas išrištas. Kas naują Lietuvą valdžią sudarė. Kodėl Lietuva susijungė su Sovietų Sąjunga. Kaip darbininkai gyvena, kiek jie uždirba. Kaip išrištas religijos klausimas, ir kiti reikalai nušviesta. Gale knygos telpa nauja Lietuvos Konstitucija.

Knygos kaina 35 centai. Platintojams, kas perka ne mažiau 5 kopijų, parduodame po 25 centus. Apmokame ir persiuntimą. Už pavienes kopijas galite prisiusiti ir pašto ženklėliais — 35 centus.

Literatūros Draugijos kuopoms jau išsiuntinėta po tam tikrą skaičių kopijų. Pasiųstos ir bilos. Už knygas reikia atsisteisti tiesiai į Literatūros Draugiją.

Visais knygos reikalais kreipkitės

A.L.D.L.D.

46 Ten Eyck St.

Brooklyn, N. Y.

Rochester, N. Y.

Vasario 9-tą gražiai buvo atžymėta draugų Elzbieta ir Benio Duobų vedybinio gyvenimo 40 metų sukaktis. Ta proga jų duklė Helen ir žentas Antanas Velykiai surengė šeimyniško pobūdžio pokiliuką — „suprais parę“, suprašė gimines ir draugus.

E. ir B. Duobai yra labai atsižymėję. Rochesterio nenuilstanti veikėja. Ilgus metus prigulėjo prie Kom. Partijos ir veikė, kiek sveikata leido. Ir niekad nesigaliojo pauzavoti dėl darbininkų gerovės. Kam tik rinksi aukas, draugai Duobai pirmutiniai: ar nuėsi su kokia knyga, jie visada pirk. Kur tik koks parengimas, draugė Duobienė dirbs. Draugai Duobai yra turėję šeimyninį nelaimių ir ligų, vienas sūnus mirė 16-kos metų, tačiau nelaimės nepakirto jų prisirišimo organizacijoms.

Dabar dd. Duobai turi vieną sūnų Antaną Duobą ir dukterį Helen Velykiene, taipgi anūkė Laila.

Drg. B. Duobai priguli prie Gedemino Draugystės, prie LDS 11 kp., prie ALDDL 50 kp. ir yra „Laisvės“ skaitytojai nuo pat jos įsikūrimo, ir visur veikia, kiek tik sveikata leidžia.

Draugai Duobai buvo labai nustebinti, kaip pamatė atėjus pas dukterį Velykiene pilną stubą svečių: nusigando ir net pradėjo verksti, kaip visi draugai pradėjo sveikinti ir velyti sveikatos ir ilgo, linksmo gyvenimo, sulaukti aukšnio jubilėjaus. Drg. Duobai gavo gražių dovanų.

Svečiam bevalgant skanūs pietūs ir besikalbant, draugas A. Bekešius užklausė visų svečių, gal norėtų kiek kas išgali paaukauti dėl „Laisvės“ bazaro. Visi svečiai sutiko. Aukavo po \$1: B. Duoba, E. Duobienė, sūnus A. Duoba, Antanai Duobai, H. A. Velykiai, L. A. Bekešiai, B. J. Morkevičiai. Viso \$7.

Visiems aukautojams širdingai ačiū už paramą „Laisvės“ bazarui, o draugam Velykiam už gražios parės surengimą. Gi draugams Duobams linkiu ilgų metų sveikatos ir tolimosio darbo jų nuo seniai pamylėtame pažangiajame judėjime!

L. Bekešienė.

Jersey City, N. J.

Iš LDS 133 Kuopos Susirinkimo

Vasario 9 d. įvyko Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 133 kuopos susirinkimas. Iš tarimų galima pažymėti, kad iš LDS Centro vajuos klausimu laisvės priimtas, išrinktas organizatorius naujų narių gavimui. Tačiau reikia priminti, jog nesiranda kito žmogaus, kaip tik Matulis, ir jei kas su tuo žmogumi įvyktų, tai LDS kuopa vajuos laikui būtų be organizatoriaus.

Emė laiko ir prašymo, tačiau niekas nenori padirbėti, visi myli ramų gyvenimą, šilumą pečių ir nenori eiti per žmones naujų narių įieškoti. Negerai taip daroma!

Šiame susirinkime drg. A. Zavišius parinko aukų dėl „Laisvės“ bazaro. Surinko \$9.50. Aukavo A. Zavišius \$2. Po \$1: M. Sabaliauskas, A. Matulis, J. B. Paserskis, J. Šalčius, S. Matulevičienė, J. Augustis, J. Kreivėnas ir A. Matulevičius 50c. Ačiū visiem už aukas, paramą dienraščii. Drg. J. Draskinis užsijarė metam „Laisvę“. Parduoata apie 7 knygos apie dabartinę Tarybų Lietuvą. Pašleista anglų kalba knygelės, taipgi apie įvykius Lietuvoje.

Ačiū

Esu rašęs, kad 18 d. sausio visos katalikų organizacijos bendrai turėjo parengimą ir draurau pastabą Sv. Jurgio Draugijai už nekvietimą LDS 133 kuopos. Tačiau paaiškėjo, jog to parengimo likusi

pelną paskyrė klebonui. Tad tariau ačiū Jurgio Draugijai už nekvietimą LDS kuopos prie to parengimo. LDS kuopa tokiem darbom nepritaria.

Serganti

Salčiai, gripas, influenza kankina gerą skalčių ir lietuvių. Aišku, ne visus galima sužinoti. Tačiau sekami lietuviai sirgo: S. Matulienė ir O. Matulevičienė. Abi jau pasveiko. Ligonbutyje randasi Skrinska ir Andruskevičius. Vosiliaus Petro sūnus serga, randasi namie. Skrinska, galima sakyti, yra seniausias LDS narys, apie 76 metų amžiaus.

Vasario 8 d. Lietuvių demokratų Kliubas turėjo savo narių sueigą. Sueigoje dalyvavo tik Kliubo nariai, pašalinii tik keli. Išlaidos pokilio apmokėtos iš Kliubo iždo. Sakoma, pasilinksmino smagiai.

Duosnūs

Keli jersiečiai yra duosnūs žmonės. Jie nepraleidžia nei vieno svarbesnio dalyko, nepaaukavę po dolerį, kita, ir jie nėra nei kiek biednesni už tuos, kurie niekur ir niekam neaukvoja. Yra žmonių, kurie paprašius centą kitą paaukoti kokiam tikslui, pusėtinai išmetinėja. Bet jeigu klebonas atsilanko kalėdodamas, tai kad ir iš paskutinių, sukraptys ir atiduos.

Vienas geras katalikiškų pažvalgų ir gerai žinomas jersiečiam žmogus gavo laišką iš Lietuvos. Apie tą laišką vietos davatkos pusėtinai leido paskalus. Vienam iš K. Biuro narių teko skaityti tą laišką. Ir kas pasirodė? Nieko blogo, niekas nepiečia dabartinės Lietuvos valdžios, nusiskundimų nėra, tik sakoma, kad įvairios reikmenys smarčiai pabrango.

K. Biuras.

Bridgeport, Conn.

Sausio 31 d. Darbininkų Masinis Mitingas Paminėjimui Lenino

Lietuvių Svetainė buvo persikimšusi žmonėmis. Kalbėtoja buvo pasauliniais žinoma močiutė Ella Reeve Bloor. Pirmu kart turėjau progos išgirsti taip plačiai pagarsėjusią kovotoją už darbininkų reikalus. Močiutė Bloor stebino kiekvieną atsilankiusį j tą paminiėjimą—savo gabumais bei energija.

Kokia nuomonė yra pas močiutę Bloor kgs link Balkanų valstybių, ypatingai Rumunijos? Kalbėtoja pažymi, kad labai galimas laikas, kad bile momentu Rumunija gali virsti sovietine šalimi. Ji pažymi ir tai, kad žydų tautybės žmonėms yra saugiausia vieta Sovietų Sąjungoje. Ji pareiškė: Sovietų Sąjungoje skirstymas žmonių ir tautas ir rases jau seniai palaidotas, sykiu su ponais bei kitais parazitais. 10,000 žydų turėjo laimės pabėgti į Sovietų Rusiją laike kruvinųjų fašistų skerdynės, kuri neperseniai buvo surušta Rumunijoje. Žinoma, tose skerdynėse daugiausia nukentėjo žydų tautybės žmonių.

Dabar, ką mano močiutė Bloor apie S. A. Valstijas. Jos nuomonė yra, kad ši šalis taipgi virsianti sovietine, nes dabartinė pragaistingoji sistema prives žmones prie sovietinio pribrendimo. Ir tai galimas daktas trumpoje ateityje. Ji sako: Dar ir aš galiu tai manyti savo akimis. Kalbėtoja sako: Aš esu žinoma, kaip senutė moteris, tačiau aš nesu ta. Aš esu jauna, nes aš dar daug turiu darbo atlikti trumpoje ateityje. Aš važiuosiu su maršrutu po visą šalį, organizuosiu darbo liaudį, budavosiu stiprią, nesulaužomą Komunistų Partijos sieną! Čia pasipylė didžiausi publikoje aplodismentai.

Močiutė Ella Reeve Bloor

Binghamton, N. Y.

Ligoniai Mūsų Mieste

Dar tebeserga F. Vaitekūnas.

Sunkiai sirgo jaunuolis Keršis. Jau ilgokas laikas guli ligoninėje. Turėjo plaučių uždegimą.

Per moterų skyriaus parengimą 9 vasario teko kalbėtis su jo tėveliu. Tėvelis linksmas, kad sūnus jau sveiksta.

Eina sveikyn Mrs. Belazarienė, kuri ilgokai sirgo. Pasveiko L. Varijonas, kuris sirgo šalčiu. Pasveiko drg. Rubinskienė, moterų skyriaus narys. Pasveiko Helen Maldaičiūtė, LDS 6 k-pos narė.

Teko sužinoti, kad serga A. Maldaičienė, moterų skyriaus pirmininkė. Nei pefiteima m. sk. susirinkime negalėjo dalyvauti iš priežasties ligos. Maldaičienė yra veikli moterų skyriaus narė ir pirmininkė. Kai Maldaičienė, taip ir visiems ligoniams linkiu greito pasveikimo.

Mirė Charles Antanowicz

Sausio 30 d. mirė Kazys Antanavičius, kuris veik visiem čia buvo gerai pažįstamas. Jis mirė Broome County ligoninėj iš priežasties džiovos. Pašarvotas buvo graboriaus Laskovskio įstaigoje, ant Clinton St. Palaidotas 1-mą vasario Glenwood kapinėse.

Labai mažai žmonių tedalyvavo jo šermenyse, nors kada jis buvo sveikas ir pinigų turėjo, turėjo daug draugų. O kada vaikas pasiliko be pinigų ir sveikatos, tada atsidūrė labai sunkioje padėtyje ir mirė be laiko. Tik dar vienas biznierių ji gerai sušelpė, tai yra, J. O. Undrejunas, pas kurį apie porą metų ar mažiau turėjo šiojį tokį darbėlį, geriau sakant, prieglaudą. Ir kada Kazys mirė, tai Undrejunų šeima nupirko gražių gėlių vainiką ir j kapines palydėjo.

O kiti biznierių, kaip lietuviai, taip kitataučiai, kur Kazys daug yra pinigėlių praleidęs, nei už centą jam nei gėlių nepirko, nei ligoninėj jam būnant per 6 mėnesius laiko nei vienas neatlankė. Nuo visų apieistas mirė biednas. Prie jokios organizacijos nepriklausė. Buvo pavienis. Neteiko sužinoti, ar turi kur šioje šalyje giminių ar ne.

Kazy, išlektis ramiai šioje Dėdės Samo žemelėj.

Pažinojusi Kazį Gerai.

Coal Centre, Pa.

Iš Mūsų Veikimo

Sausio 12 d., LDS 153 kp. turėjo metinį susirinkimą pas finansų raštininką A. Kubilskį, kur visada susirinkimai atsisibūna. Perbėgus kp. reikalus, prieita prie užgyrimo kp. valdybos.

I valdybą išrinkti sekanti asmenys: pirmininkas — K. Sarpalius, vice-pirmininkas — A. Šukis, išdininkė — Pranciška Kubilskienė, finansų ir užrašų raštininkas — A. Kubilskis, Box 236, Coal Centre, Pa. iždo globėjas — A. Merkevicius, ligonių lankytojas — S. Kamarauskas.

Tai ir viskas, o kur daugiau? Reikšcia, nėra iš ko išrinkti. Niekas nenori už dyką darbuotis, o mokėt nėra iš ko.

Sarmata, draugai! Nekurje da ir apsiimate į komisiiją, o paskui darbo neatliekate. Tas labai negerai. Pasistengkite nors šiais metais.

Bridgeporte yra žinoma jau nuo senų laikų, nes pirmam pasauliniam karui užsiliepsnojus, ji čia organizavo darbininkus, tvėrė unijas ir vadovavo streikams. Ši senutė jau sulaukė 79 metus amžiaus. vienok pilna energijos ir pasiryžimo, pilnai atsidavusi darbininkiškomis idėjoms. M. Arison.

Clevelando Kronika

V. Bacevičiaus Piano Koncertas

Koncertas įvyks kovo 9 d., 1941, 8:30 val. po pietų. Koncerto vieta: Little Theatre of Public Auditorium, E. 6th ir St. Clair Ave.

Gerbiamieji Clevelando ir apilinkės lietuviai! Su nepaprastu džiaugsmu pranešame, kad, pagaliau ir mūsų lietuviškai kolonijai teks susipažinti su pianistu - kompozitorium prof. Vytautu Bacevičiu ir išgirsti jo gražiausių melodijų, 75c ir 50c. Galite gauti pas rengimo komisiiją ir Dr. J. N. Simans raštinėje, 935 East 79th St., Cleveland, Ohio. Įsakykit tikėtus iš anksto.

Komisiija.

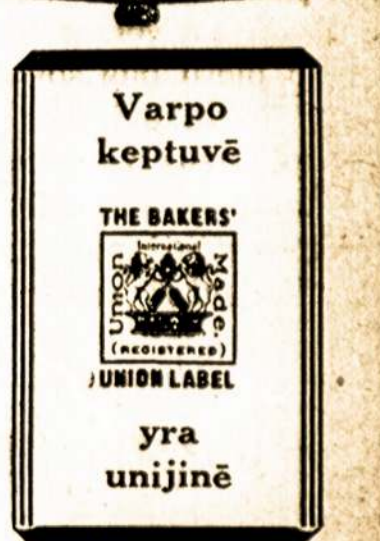
London. — Anglų lakūnai jau septintą dieną paeiliui bombardavo italų valdomą salą Rhodes.

VARPO KEPTUVĖ

36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y. Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Laukiame Jūsų Užsakymo

Patarnaujam krautuvėms ir įvairiems pokiliams: bankietams, vestuvėms ir parėms



Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caher ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragy: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

VARPAS BAKERY, 36-40 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.



MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

LAISNUOTAS GRABORIUS

Liudėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA

417 Lorimer St.—Brooklyn — „Laisvės“ Name

GERIAUSIOS RŪSIES VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gausioriskai nuvirti kopūstai ir barščiai

ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAK.

Visada yra gražus pasirinkimas pleniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

Office Phone EVERgreen 4-6971 Inside Phone EVERgreen 4-6485

FLUSHING Russian & Turkish Baths, Inc. 29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.



Admission 50c., day & night, Saturday night 75c. SPECIAL RATES PER WEEK

LAIDIES' DAYS Mon. and Tues. from 12 a.m. to 11 p.m. After 11 p.m. for gents GENTS' DAYS Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbažnuoja ir laidoja ant visokių kapinių
VELTUJ ŠERMININĖ (Koplyčia)
Parsamdo automobilius ir karietas veseliom, irikštynom ir kitkam.
231 BEDFORD AVE. BROOKLYN, N. Y.
Telephone: EVergreen 8-9770

BAR ir GRILL LIETUVIŲ RESTAURANAS
Idomiai įpuošta lietuviška aludė ant Grand Street
Rheingold extra Dry Alus.
Didelis pasirinkimas visokių Vynų ir Degtinės
Turime ir kambarių pernakyto arba savaitinai išrandavot
JOSEPH ZEIDAT Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVANDA—E. LeVANDA
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 Union Avenue Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 2-0788
NIGHT—Havemeyer 8-1158

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

IT'S JUST LIKE FINDING MONEY!
Trade-In your old watch for a new BULOVA
A LIBERAL ALLOWANCE FOR YOUR OLD WATCH
MISS AMERICA 17 Jewels \$37.50
AMBASSADOR 21 Jewels \$39.75
ROBERT LIPTON Jeweler :: Įsteigta 1892
701 GRAND STREET Terps Graham & Maughlin Ave. BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2178
Duodame ant išmokėjimų

"Laisvės" Reporteris.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

SO. BOSTON, MASS.
Liet. Piliiečių Kliubas ir LDS 225 Jaunuolių Kp. rengia Vakariene ir Sokių subatoj, vasario (Feb.) 22, 376 W. Broadway, So. Boston, kaip 6 val. vak. Sokių grieš gera orkestra Jauni ir seni atleikit visi linksmi laiką praleisti. Įžanga tikiai 50c. — Komisiija. (42-44)

Gaukite „Laisvę“ naujų skaitytojų

DR. J. J. KASKIAUCIUS
Telefonas: Humboldt 2-7964
530 SUMMER AVE. Artl Chester Avenue NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Sekmadienį Bus Surengti Pietūs

Sekmadienį, vasario 23 dieną, "Laisvės" svetainėje, 419 Lorimer St., bus surengta skandalingas pietūs, ir su programa. Rengia Literatūros Draugijos 1 kuopa.

Gaspardinės ruošia pagaminti skanūs pietūs ir tik už \$1. Pietų pradžia 1:30 val. diena.

Bus ir koncertinė programa. Literatūros Draugijoj yra solistų, duetistų ir muzikų. Todėl, rengėjai pasirūpins, kad pirmos kuopos meniškos spēkos duotų ir koncertinę programą. Bus trumpa prakalbėlė apie šią organizaciją ir pasaulinius įvykius. Apie koncertinę programą bus vėliau parašyta.

Po pietų bus šokiai prie Jurgio Kazakevičiaus orkestrės. Taigi, visus ir visas kviečiame iš karto nusipirkti biuletenus. Jų galima gauti pas kuopos narius ir "Laisvės" raštinę.

Rengėjai.

Bazarui Aukos

PINIGAI

P. Slekaitis, iš Scranton, Pa., prisuntė blanką ir \$5.10 pinigais. Aukavo sekami: J. Klukas, 60c. Po 25c: I. Kleivinskas, J. Kleivinskiene, F. M. Indriulis, J. Norkus, J. Elinckis, M. Kupstienė, Jessie Meixner, J. Elinckienė, O. Vanagaitienė ir M. Gluoksnienė. P. Vilčinskis, Anthony Muchnicki ir P. ir D. Slekaitis. Po 15c: Juozas Leveckis ir J. Bružas. Po 10c: A. Medelienė ir V. Medelis.

Per A. Vildžius, iš New York City, aplaikė blanką su \$3.00, aukavo: Po \$1.00: A. Senušas, A. Vildžius ir A. Marsin.

Aplaiškė per F. Shimkus, Kearny, N. J., sekami: LLD 136 kuopa, \$2.00, A. Josmanienė, Newark, 30c; po 25c: F. Shimkienė, Stasys Burokas ir F. Lewis. Po 10c: S. Šimilis ir C. W. Sermuks.

Nuo ALDL 138 kp., Maspethe: ALDL 138 kp., \$5; Kalakauskų šeima \$2 ir po \$1: K. Petlickienė, K. Reklie, S. Cedronienė ir A. Zablackienė.

Per A. P. Dambruską iš Haverhill, Mass., aplaikyta \$5.30: A. P. Dambruskas, \$1; po 50c: J. Saulėnas, S. Benkus, A. J. Navickas, Pete Yociunski, V. Račkauskas, P. Maksvitis, J. Kvadaraučius, J. Masevičius, S. Zarumba 25c. P. Valutkevičius, Daisytown, Pa. \$4.50.

V. Tauras ir E. Vilkaitė po \$1.00.

Tadas Laučius, Brooklyn, N. Y., \$1.00.

Kazys Kužiauskas, Waterbury, \$1.00.

DAIKTAIS

I. Kanaporius, Brooklyn, N. Y., 1 tuz. dėžučių "Health Crackers".

A. Sanders, iš Marlboro, N. Y., gražių mežginių.

(Bus daugiau)

Jaunimas Darbuojasi Prieš Karą

New Yorko darbininkiskasis jaunimas yra priešingas karui ir priešingas užkariniam 1776 bilui. Jauni darbininkai ir studentai, susisipietę į visokias jaunimo organ. susiedijoje, taipgi Amerikos Jaunimo Kongreso skirčiai turėjo skaitlingas atstovybes maršavime į Washingtoną.

Lokalinė skale jie pravedė daug mitingų, priėmė rezoliucijų, suruošė maršavimų ir pikietų. Aną dieną jie masiniai pikietavo J. V. senatoriaus Robert F. Wagnerio namus, ragindami, kad jis balsuotų prieš 1776 bilų.

Moterys Ruošia Pietus Moterų Dieną

Lietuvių Moterų Apšvietos Klubas ruošiasi minėti Tarpautinę Moterų Dieną su šaukiamais pietumis kovo 9-tą, "Laisvės" salėj. Geri pietūs bus duodami 1 val. dieną, o pakliau teis šiaip pasilinksminimas iki vėlumas. Bilietai tik \$1. Gaunami pas klubietes. Visi prašomi juos įsigyti iš anksto.

'Armija Bus Pasiruošus Persikelti Bile Kur'

Su vasario 17-tą prasidėjo taip vadinamas 5-tas šaukimas, kuriame iš Antrosios Srities (jon įeina New Yorkas, New Jersey ir Delaware) bus paimta 10,644. Didžiojo New Yorko kvota šiame iššaukime bus 6,512.

Pirmuosiuose 4-se šaukimuose iš visos Antrosios Srities paimta 30,296.

Kaip išvykstančių, taip išleidžiančių namiškių kalbose vyriausia girdėti troškimas, kad Amerikos organizuotiems darbininkams pavyktų išlaikyti šią šalį nuo įsitraukimo toliau į karą, nuo turėjimo kariauti Europos ar bile svetimos šalies karo laukuose. Visus baugina 1776 bilus, kuris, visi pripažįsta, jei būtų priimtas, stums šalį toliau į karą ir į militarišką diktatūrą.

Generolas Hugh A. Drum sako, kad "mes budavojame Armiją suplanuotą sudaryt greit kilnojama oro ir žemės pajėgą, pasiruošusią persikelti bile kur tik skubus reikalas iškiltų."

Wall Strytas su jam pataikaujančiais valdžioje, kaip žinia, rūpinasi, kad tokių "skubų reikalų" būtų. Darbo žmonės ir didelė didžiūna Amerikos liaudies deda pastangas, kad nebūtų. Tose didelėse ir svarbiuose lenktynėse laimės tas, kas bus labiausia organizuotas.

N. K.

Daug Nubaudžia už Girtą Vairavimą

New Yorko mieste daug asmenų nubaudžia už vairavimą automobilių girtimi būnant ir vis daug naujų prasi kaltėlių atsiranda. Jie sudaro didelį pavojų sau, su jais važiuojantiems, taipgi visiems kitiems važiuojantiems ir einantiesiems ant kelio. Vien dviem paskutinėmis savaitėmis pereinoto sausio mėnesio mieste 117-kai asmenų atimta leidimai vairuoti mašiną; didėję didžiūnai už girtumą. Suspenduota 350 leidimų. Visoj valstijoje per dvi savaites atimta bei suspenduota 743 leidimai.

Sužeistas Futbolistas

Pereitą sekmadienį įvykusioje rungtynėse su vokiečių komanda tapo sužeistas, sulaužytas kaulas kairės kojos, Stasys Andrulevičius, kūrė laiką rungtynių, pirmame puslaikyje, buvo nuvestas ambulanso į ligoninę.

Rungtynės buvo baigtos pirmo puslaikio lietuvių naudai 2:0, bet po nelaimės ir netekus gero lošio, tapo praloštos antrame puslaikyje 4:2 vokiečių naudai.

Stasys Andrulevičius randasi Metropolitan Hospital, 78th St., New Yorke.

Linkima greito pasveikimo ir reiškia didelę užuojautą dėl tokios didelės nelaimės vienam iš geriausių futbolo komandos narių.

Futbolo Komanda.

Paul Robeson Dainuos Academy of Music

Komitetas Liaudies Teisėms skelbia rengias vakarą paratamai liaudies teisių gynimo darbo. Vakare dainuos pasauliniai garsūs baritonas Paul Robeson paskilbusiąją "Bala-dą Amerikonams" ir keturias kitas dainas. Vakaras ruošiamas kovo 7-tos vakarą.

Browderis Sveikino Masių Kultūrą

Kalbėdamas puspenkto tūkstančio publikai, suėjusiai minėti pažangaus žurnalo "New Masses" 30 metų sukaktį pereitą sekmadienį, Manhátan Center, Earl Browderis sveikino masių kultūrą. Jis pareiškė, kad "New Masses" žurnalizmo "vėliava stovės apvaikšiojant galutiną liaudies laimėjimą virš visų išnaudotojų ir pavergejų," kad liaudies kultūra auga, o buržuazinė kultūra ir politika trūnija.

Browderis buvo vyriausio mitingo kalbėtoju tarpe daugelio kitų paskilbusių kalbėtojų, kaip Joe North, Bob Minor, Dr. Harry, F. Ward, William Gropper, Dr. Max Yergan, Bruce Minton. Greta kalbėtojų, turėjo ir puikią meno programą.

L. K. N.

Dreiseris Kalbės apie Sovietų Sąjungą

New Yorke ruošiamas masinis mitingas su Theodore Dreiseriu, paskilbusiuoju Amerikos novelistu, kaip vyriausiu kalbėtoju. Jo kalbos temai bus: "Amerikos su Sovietais Santykiai Pasauliniame Krizyje." Greta jo kalbės ir autorė Anna Louise Strong.

Mitingas rengiamas kovo 3, Manhattan Center, N. Y., per Ameriką Tarybą Santykiams su Sovietais.

Baigėsi Kailiasiuvių Sutartis su Bosais.

Pereitą šeštadienį baigėsi kailių darbininkų unijos sutartis su samdytojais ilgose derybose nepriėjus prie naujos sutarties, bosams atsisakius be-tarpiškai susitarti su unija, o pagaliau atsisakius dalyką perduoti ir arbitracijai. Paliečia 20,000 darbininkų.

Derybos tarp Tarpt. Kailių ir Odų Darb. Unijos, CIO, ir Kailinių Siuvėjų bosų organizacijos tęsėsi per pastarąsias dvi savaites, bet pageidaujama pasekmių nedavė.

Unijos vyriausio reikalavimai buvo, kad bosai neatleidinėtų darbininkų laike galiojimo sutarties ir pakelti 12 ir 1/2 nuosimėčių minimum algų skalę.

REIKALAVIMAI

Noriu susipažinti su dora mergina ar našle, kuri myli rimtą šeimynišką gyvenimą, nesenesnė kaip 45 metų amžiaus. Prašau kreiptis: J. Miller, 1637 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (42-43)

Lietuvių Kalbos Gramatika

SUTAIŠE DR. D. PILKA

Su angliškais paaiškinimais, pritaikyta Amerikos lietuviams, patartina naudoti vaikų mokykloms. Galima gauti iš "Laisvės" adm., 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

"Laisvė" duoda gerą nuolaidą kainoje mokykloms.

Gramatikoje pilnai išdėstyta visos kalbos dalys ir pagrindinės rašybos taisyklės—žodžių daryba, linkinavimas, asmenavimas, sintaksė, skyriamųjų ženklių nurodymas ir apj. 1,500 veiksmazodžių angliškais žodynėlis.

Kaina \$1. Prisiuntimą apmoka.

Kartu su užsakymais prašome prisilieti ir mokėst. Kreipdamiesi adresuokite:

"Laisvė" 427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

Klerikalai Šturmavo Prieš Lietuvą

Pereitą sekmadienį, Grand Paradiše salėj, įvyko klerikalų suruoštas masinis mitingas neva minėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventei. Mitingo tikslas buvo pakeikti išlaisvintą Lietuvą ir jos žmones, ir parinkti pinigų "Lietuvai Gelbėti" (žvalgybininkams ir kitiems prieš Lietuvos liaudį prasiadusiems elementams pėnėti).

Iš kalbėtojų vyriausiu statyta T. Justinas Vaškys, pranciškonas. Jo, kaip ir kitų kalbos neįdomios, pilnos kontradikcijų, kurios bent kėk politiniai nusimananties tuojau parodo, jog skelbiama netiesa. Jo, kaip ir kitų fašizmo šalininkų, vil-tis, kad Rooseveltas su Anglija sumušią bolševikus ir atiduosią kunigams su ponais Lietuvą. Jie norėtų būti kardo, ugnies ir kraujo krikštątviais Lietu-vai, kaip kad buvo kryžiuočiai, bet tą savo tikslą dangsto me-lais, nes jei pasisakytų tiesa, katalikai darbininkai, kurie myli Lietuvą, juos išvytų iš salės ir iš savo eilių.

Tačiau ir melais prideng-tų tikslą daugelis supranta. Te-ko matyti po prakalbų grupės žmonių ginčijantis. Kalbėto-jai sakė, kad Lietuvoj nesą lai-svės, kad niekas negalys teisy-bės parašyti, kad laiškei cen-zuruojami ir tt., o publikoj bu-vo turinčių laiškus necenzuruo-tus. Turi ir su gerom žiniom, pasitenkinimu, turi ir su kri-tiškais išsireiškimais, bet ne-sulaikyti pasiekę juos.

Mitingas buvo per ilgą laiką garsintas iš sakyklų, spaudoje, ir radijuš; jam užsakyta pa-rapijų chorai ir vaikų tenai, sumobilizuota publika ir iš apy-linkių, tad salė buvo gana pil-na. Buvo ir šiaip smalsuolių. Nemažas skaičius tų pat žmo-nių pasklaidė matėsi "Laisvės" bazare ir būriais sustoję tebe-diskusavo prakalbas. Vienos to-kios grupės paklausiau, kaip patiko prakalbos, atsakė: "Ne-buvo ko patikti, ale norėjau pa-matyti, kaip tas 'kapucinas' prašys dolerių, kad nereikėtų jupas pasikamšius eiti restau-rantuose skusti bulves, kaip sku-tai buvęs caro kniazius ten, kur aš dirbu."

Rep.

"LAISVĖS" SPAUSTUVĖ

Daro visokius spaudos darbus organizacijoms ir biznieriems

FOTOGRAFIAS

Traukiu paveikslus familijų, ves-tuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su ameli-koniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pa-gaidaujama. Tai-pogi atmallavoju įvairiom spalvom



JONAS STOKES

512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave.
tarpo Gates Ave. ir Chauncey St.
Tel.: Glenmore 5-6191

Išvažiavo Floridon

Josephine Augutienė pereitą savaitę išvyko Floridon ketletą savaitę pabuvot saulėj ir pabėgti nuo šalčių.

Moterys klubiėtės linkime jai sugaudyt kuo daugiausia ty energijos spindulių ir par-sižvežti šių metų darbams. Jo-sephina mūsų Apšvietos Kliu-be pereitais metais turėjo re-kordą buvimo veik visose per-metus turėtose komisijose ir visose gražiai pasidarbavo. Prieš išvažiudama vėl atnešė \$7.50 Pagelbos Laivui, ku-riuos surinkusi pardavinėda-ma Ispanams Gelbėti Komite-to išleistas stamputes.

Padedą ji ir kitoms orga-nizacijoms, nors nebūdama nare.

Gal kas manytų, kad ji už-miršo nuo vakacijomis! Tik spėjo nuvažiuoti, o jau gau-name atvirutę iš Miami, ku-rioj palinkėjus visiems brook-lyniečiams geros kloties, rašo: "Draugės, aš išleidau lėmpą "Laisvės" bazarui."

K-tė.

Viešas Pranešimas

Sveikatos Kultūros Draugi-ja laikys bazarą, drauge su Methodistų Bažnyčia, po an-trasą 411 So. 3-čios gatvės, Brooklyne, sekančiomis dienomis: Vasario 19, 20, 21 ir 22 šių metų. Kiekvieną vakarą, nuo 6:30 valandos iki užda-rymui, bus demonstruojama natūralio maisto paroda, kur bus aiškinama, ką reiškia natūralis maistas dėl žmogaus sveikatos.

Ketvirtadienio vakare, va-sario 20, bus lietuvių diena bazare, su dideliu programu dainų ir muzikos.

Kalbės garsūs anglų ir lie-tuvių kalbėtojai apie sveika-tą ir maistą.

Bus demonstruota, kaip pa-gaminti sveikus valgius, ir tie valgiai bus išdalinta visiems paragauti.

Taipgi bus duodama dova-nai literatūra apie sveikatą. Visi, lietuviškai esate kviečiami atsilankyti, o būsit pilnai patenkinti.

Rengimo Komitetas.

CHARLES' UP-TO-DATE BARBER SHOP

K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 UNION AVENUE
Tarp Ten Eyck ir Manjer Sts.
Brooklyn, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

F. W. SHALINS (SHALINSKAS)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves

\$150

Koplyčias suteikiam nemoka-mai visose dalyse miesto

Tel. Virginia 7-4499

TILŽES SPAUDIMO

Aukso Altoriukas, paprastu ap-daru 50c

Ta pati knyga, Celuliodas gra-žiu apdaru su antspaudais 1.60

Vainikėlis, jaunumenės maldų knygelė 35c

Ta pati knyga, minkštai, tvir-tais viršais 1.35

Kantičkos, visokių giesmių kny-ga 1.75

Sapnų knyga, apdaryta su pa-veiksiais 1.60

Tūkstantis naktų, didelė knyga apdaryta 3.00

Langvas būdas išmokyti anglišką Minkados Pranašavimai 25c

Girtoklių Gadzinokos 15c

Sveikata ligoniams, aprašo apie 300 visokių vaistų ir augalų ir kam jie yra naudingi 25c

Trajenkės, stambios, pakelės 60c arba 3 pakeliai už 1.50

M. Zukaitis,
334 Dean Rd.,
SPENCERPORT, N. Y.

Serga

Stiprių "šalčių" serga mas-tethietė d. Skirmontienė, K. Petlickienės duklė. Patsai Skirmontas irgi sirgo, bet jau baigia pasveikti.

Jaunai mergaitei pavyko prikelti ir išgelbėti miegančią 9 asmenų šeimyną užsidegus jų namui, 330 Lefferts Ave. Tik namo savininkas biskį ap-degė.

SUSIRINKIMAI BROOKLYNO MOTERIMS

Lietuvių Moterų Apšvietos Klubas susirinkimas įvyks šį ketvirtadienį, vasario 20-tą, 8 v. vakaro, 419 Lorimer St. Visos dalyvaukite. — Kviečiam ir ne nares.—Valdybba.

E. N. Y. ir RICHMOND HILL
ALDL 185 kp. susirinkimas įvyks 19 d. vasario, 8 val. vakare, Buzelio patalpoje, kampas Crescent St. ir Atlantic Ave. Nariai, kurie ga-lite, dalyvaukite. — V. Paukštys.

Skelbkite savo biznį dien-raštyje "Laisvėje."

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS

Gražiai Įrengta Susiėjimams Istaiga

Vietos ir importuo-tos degtinės ir vy-nai, geriausių bra-vorų alus ir šlius. Kada būsite Brook-lyne, užeikite susi-pažinti.



Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su mote-rimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėla.

426 South 5th Street

Blokas nuo Hewes St. eleveterio stoties.

Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 4-9508

Evergreen 4-0072

SLocum 6-1422

DR. ISAAC COHN

AUSŲ, NOSIES, IR GERKLES
SPECIALISTAS
GYDO IR DARO OPERACIJAS

286 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.

Valandos nuo 11 iki 1 dienom
Nuo 6 iki 7 vakarais
Sekmadieniais nuo 11 iki 1

265 NEW YORK AVENUE
Brooklyn, N. Y.

Valandos nuo 9 iki 11 rytale
Ir subty susitarime.

GREEN STAR BAR & GRILL

NAUJA LIETUVIŲ UŽEIGA

Kas nori gražiai, linksmai laiką praleisti, užėina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!



Ateikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyn

459 Grand St.

Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių Kūro Kompanija

IDEDAMĖ MASTER-KRAFT OIL BURNERS

I Jūsų Seną ar Naują Šildytuvą (Steam Boiler)

Mūsų inžinieriai išmėruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandens sistemą. Maloniai sutelkime aprovavimus be jokio mokesčio.

TRU-EMBER FUEL CO., INC.

496 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
Telefonas Evergreen 7-1661

VIENTELE LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ



409 ir 436 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 7-8451

IŠDIRBĖJAI IR PLATINTOJAI
GEROS RŪŠIES RAKANDŲ

Ateikite pasižiūrėti mūsų parduodamus rakandus ir palyginkite kainas su kitomis krautuvėmis.

Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuosimėčių

JŪS NIEKUR NEG. USITE PIGIAU

Kaip Petr. Ičių Krautuvėse

M. PETRAITIENE IR SŪNAI

Jūs mokėsite už rakandus, o ne už išrėdymą